

Een moderne GBA mogelijk gemaakt

Definitiestudie

Oktober 2009

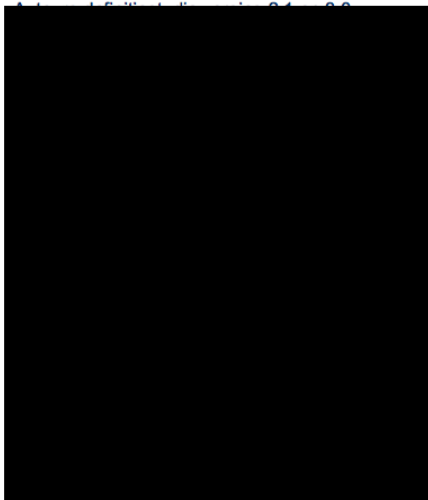
Versie 3.0 – 19 oktober 2009

Versiebeheer

Versie	Datum	Korte beschrijving wijzigingen
1.3	13-06-2005	Versie van oorspronkelijke definitiestudie waarmee de stuurgroep mGBA op 9 juni 2005 heeft ingestemd en die als startpunt voor de herijking is genomen.
1.4	3-10-2008	Eerste review experts Capgemini.
1.5	10-10-2008	Tweede interne review experts Capgemini.
1.6	15-10-2008	Eerste concept, opgeleverd aan mGBA, tevens benut als input voor Gatewayreview.
1.7.0	24-10-2008	Concept voor verspreiding naar expertteam en consultatie van direct betrokkenen.
1.7.1	5-11-2008	Managementsamenvatting en paragraaf 3.7 toegevoegd.
1.8	5-12-2008	Commentaar expertteam en stuurgroep verwerkt.
1.9	14-4-2009	Concept waarin scenariokeuze Bestuurlijk Akkoord is verwerkt.
2.0	28-4-2009	Versie waarin scenariokeuze Bestuurlijk Akkoord is verwerkt.
2.1	18-9-2009	Referenties naar scenario's uit herijking verwijderd, beschrijft het actuele beeld na herijking.
3.0	19-10-2009	Aanscherping, ontdebelling en explicitering van alle in het document voorkomende eisen, dit in overeenstemming met besluitvorming in de stuurgroep mGBA. Verwijdering of aanpassing van hierdoor verouderde teksten. Opmerkingen van programmeamleden en programmabegeleidingsgroep verwerkt.

Aktueel: 15-10-2009, versie 3.0

Een moderne GBA mogelijk gemaakt

Definitiestudie mGBA versie 3.0

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Doel van de definitiestudie	8
1.2 Historie programma Modernisering GBA	8
1.3 Leeswijzer definitiestudie	9
2 Doelstellingen van de moderne GBA	12
2.1 Context van de GBA	12
2.2 GBA-doelstellingen op basis van commissie Snellen	12
2.3 E-overheid vereist een gemoderniseerde GBA	14
2.4 Veranderingen bij gemeenten stellen nieuwe eisen aan GBA	14
2.5 Afnemers wensen snelheid en gegevenskwaliteit	15
2.6 Het totaal aan doelstellingen voor Modernisering GBA	16
3 Schets modernisering GBA	19
3.1 De GBA tot 2009	19
3.2 Oplossingscomponenten voor een gemoderniseerde GBA	20
3.3 Relaties van de GBA met e-overheid	23
4 Het toekomstige GBA-stelsel	25
4.1 De organisatie van het GBA-stelsel in de toekomst	25
4.2 Diensten van de GBA	30
4.3 GBA-V en andere landelijke voorzieningen in het GBA-stelsel	32
4.4 De burgerzakensystemen	39
4.5 Het berichtenverkeer en de bijbehorende diensten	42
4.6 Kwaliteitsbewaking	43
5 Architectuur	46
5.1 De GBA en de principes van de NORA	46
5.2 De realisatie van GBA-componenten	48
5.3 De GBA en de architectuur van gemeenten	48
6 Gegevensmodel	53
6.1 Gronden voor het wijzigen van het gegevensmodel en de gegevensset	53
6.2 De belangrijkste wijzigingen	54
6.3 De NORA-eisen met betrekking tot GBA-gegevens	54
6.4 Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens	57
6.5 A-nummer en BSN	57
6.6 Verwijsgegevens en relaties	58
6.7 Historische gegevens	60
6.8 Redundantie en inconsistentie	61

Managementsamenvatting

De Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) is een essentieel onderdeel van de overheid. Het programma Modernisering GBA (mGBA) is ingezet om de GBA goed te integreren in het geheel van de e-overheid en de daartoe noodzakelijke vernieuwingen in het GBA-stelsel door te voeren.

In 2001 heeft de commissie Snellen de basis gelegd voor het programma Modernisering GBA. Snellen noemt de toegenomen mobiliteit, de grotere anonimiteit in de diverse vormen van elektronische communicatie, de schaalvergroting in de ICT en webtechnologie als belangrijke invloeden die vragen om modernisering van de GBA. Op basis van deze invloeden zijn doelstellingen voor het programma Modernisering GBA geformuleerd. In 2008 is het programma tijdelijk stopgezet en heeft een herijking plaatsgevonden van de uitgangspunten en doelstellingen voor het programma.

Op basis van de herijking is op 5 maart 2009 een Bestuurlijk Akkoord tussen BZK en VNG gesloten over het vervolg van het programma. Dit Bestuurlijk Akkoord stelt dat “de modernisering van de GBA past in de visie van de overheid op de doelstellingen van de GBA als kwalitatief goede en volledige basisregistraties personen” en formuleert doelstellingen voor het programma Modernisering GBA.

De definitiestudie vormt de inhoudelijke basis voor het programma Modernisering GBA. De voorliggende versie van dit document – versie 3.0 – beschrijft de nieuwe uitgangssituatie voor het programma Modernisering GBA zoals die is ontstaan ná de herijking en de daarop volgende besluitvorming in de vorm van het Bestuurlijk Akkoord.

De doelstellingen voor het programma Modernisering GBA – op basis van het advies van de commissie Snellen en de inhoud van het Bestuurlijk Akkoord – zijn:

- GBA als spil in de identiteitsinfrastructuur,
- betere gegevenskwaliteit en minder complexe bijhouding,
- het verhogen van de snelheid van het berichtenverkeer en de toegankelijkheid van de gegevens,
- het flexibeler en goedkoper aanpassen van de GBA en van burgerzakensystemen,
- het mogelijk maken van plaatsonafhankelijke dienstverlening door gemeenten,
- het beter faciliteren van gemeentelijke samenwerking (shared services),
- het expliciet toepassen van e-overheidsstandaarden.

Het oorspronkelijke GBA-stelsel is een decentraal stelsel: iedere gemeente communiceert met elke andere gemeente en afnemers ontvangen van één of meer gemeenten gegevens. Afnemers hebben te maken met meer dan 400 gemeenten die ieder een deel van de levering aan hen verzorgen.

Hoewel met de invoering van GBA-V Online en de terugmeldvoorziening (TMV) eerste moderniseringsstappen zijn gezet, voldoet het huidige stelsel nog niet aan alle doelstellingen van de modernisering.

Het programma Modernisering GBA moet het GBA-stelsel zo omvormen dat aan de doelstellingen voor modernisering wordt voldaan. Het resulterende, gemoderniseerde GBA-stelsel bestaat uit de volgende oplossingscomponenten:

- *GBA-V Full Service* – De afnemers vragen nu – ook na invoering van GBA-V Online – deels nog steeds selecties op en ontvangen spontane mutaties vanuit de decentrale systemen van de gemeenten via het GBA-netwerk. GBA-V Full Service neemt de systematische verstrekkingen volledig over van gemeenten, wat inhoudt dat deze selecties en mutaties voortaan volledig vanuit één punt, namelijk het landelijke GBA-V, aan de afnemers worden geleverd. De gemeenten en afnemers wisselen onderling geen berichten meer uit. Er is alleen nog sprake van berichtenverkeer tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en GBA-V enerzijds en van berichtenverkeer tussen GBA-V en afnemers anderzijds.
- *GBA-V Moderne Interfaces* – Het bijhouden van de landelijke GBA-V-kopie, spontane mutaties naar afnemers en intergemeentelijk berichtenverkeer zijn nu niet real-time. Moderne Interfaces betekent vervanging van het GBA-netwerk door berichtenverkeer volgens de OSB-specificaties en maakt real-time berichtenverkeer mogelijk.
- *BZS-K* – Met BZS-K krijgen alle gemeenten een centraal ontwikkelde uniforme kernapplicatie voor het opzoeken, wijzigen en opslaan van persoonsgegevens ten behoeve van burgers en binnengemeentelijke afdelingen. BZS-K omvat alleen de basisfuncties die nodig zijn vanuit de wettelijke, aan GBA gerelateerde taken van gemeenten.
- *Aanvullende Modules* – De Aanvullende Modules bieden een gebruikersinterface voor de basisfuncties van BZS-K en andere burgerzakenfunctionaliteit en worden geheel onder verantwoordelijkheid van de gemeenten ontwikkeld; de specificatie van Aanvullende Modules valt evenwel binnen het programma mGBA. De huidige burgerzakensystemen worden vervangen door een BZS-K met één of meer Aanvullende Modules.
- *LO4-gegevensmodel* – Met de invoering van BZS-K en de in het kader van de Wet BRP ontstane samenhang tussen GBA en RNI verandert de aard en het bereik van de afspraken tussen betrokkenen in het stelsel. Deze afspraken hebben een basis in de wet GBA en verdere regelgeving voor de GBA. Het Logisch Ontwerp (LO, [8]) is onderdeel van deze formele regelgeving. De rol van het LO in het GBA-stelsel zal meeveranderen met de veranderende aard van de afspraken. In een nieuwe versie van het LO zal in ieder geval het gegevensmodel aangepast worden. De gegevensmodelwijziging naar LO4 betekent een herstructurering van de manier waarop persoonsgegevens worden opgeslagen. Gegevens over gerelateerden (ouders, partners, kinderen, et cetera) worden beter gestructureerd en er wordt een onderscheid ingevoerd tussen echte persoonsgegevens en het logboek waarin procesgegevens over de bijhouding worden vastgelegd. Daarnaast wordt de gegevensset opgeschoond en worden wijzigingen doorgevoerd die bijvoorbeeld het mogelijk maken vaker dan één keer per dag een mutatie door te voeren.

Om de overgang van het bestaande GBA-stelsel naar het gemoderniseerde GBA-stelsel geleidelijk en gecontroleerd te kunnen laten plaatsvinden, zijn *tijdelijk* aanvullende migratievoorzieningen nodig.

Met de keuze om de bovengenoemde componenten te realiseren, in samenhang met relevante ontwikkelingen binnen de e-Overheid, draagt het programma bij aan een verdere verbetering van de kwaliteit van de gegevenshuishouding en betere dienstverlening aan burgers en bedrijven. De GBA wordt daarmee dé basisregistratie voor persoonsgegevens in het landelijke stelsel van basisregistraties. Alle geautoriseerde instanties kunnen 24 uur per dag online beschikken over actuele en betrouwbare persoonsgegevens. Er vindt een gestandaardiseerde en moderne uitwisseling van berichten plaats. De kwaliteit van de GBA

wordt doorlopend gecontroleerd en verbeterd. De GBA beschikt over (ingebouwde) kwaliteitscontroles op consistentie, terugmelding en verstrekking.

Deze definitiestudie gaat nader in op de doelstellingen van de modernisering van de GBA, de schets van de beoogde oplossingscomponenten, de eisen waaraan deze oplossingscomponenten moeten voldoen en de context en kaders waarbinnen de gemoderniseerde GBA moet worden gerealiseerd.

Het programma mGBA moet uitgevoerd worden in afstemming met andere ontwikkelingen die binnen de overheid plaatsvinden:

- *BV BSN* – De BV BSN is een systeem dat voor de introductie van het BurgerServiceNummer is ingericht. Het bevat een deelverzameling van de gegevens uit GBA-V en daarnaast gegevens vanuit de Belastingdienst. BV BSN is onder andere noodzakelijk om dubbele uitgifte van BSN-nummers te voorkomen.
- *Binnengemeentelijke BAG-koppeling* – Deze koppeling is een onderdeel van het stelsel van basisregistraties. Binnen dat stelsel geldt dat de registratie die een bepaalde relatie legt, verantwoordelijk is voor deze relatie en dit is ook als zodanig in de wet GBA opgenomen. In het kader van de modernisering van de GBA zal gewaarborgd moeten worden dat voor het gebruik van adresgegevens binnen het GBA-stelsel een koppeling gelegd wordt met de BAG als basisregistratie.
- *OSB* – De OSB is een standaard voor berichtenverkeer binnen de e-overheid. De implementatie daarvan biedt enkele diensten die voor een goed functioneren van de GBA noodzakelijk zijn, zoals adressering van berichten.
- *RNI* – De RNI is een aanvulling op het GBA-stelsel voor het vastleggen van niet-ingezetenen.
- *Gemeentelijke systemen* – Gemeentelijke systemen die zich ‘als Aanvullende Module’ kunnen gedragen, zoals voor reisdocumenten, belastingen, vergunningen, enzovoort.
- *Gemeentelijke kernregistraties* – Diverse gemeenten bezitten al een dergelijke kernadministratie in een of andere vorm en benutten deze in het kader van invoering basisregistraties en transitie naar een e-gemeente.
- *TMF* – De TerugMeldFaciliteit is ontwikkeld in het kader van het programma ODP (OverheidsDienstenPlatform) en bedoeld om een generieke wijze van terugmelden te bieden voor alle basisregistraties. De TerugMeldVoorziening (TMV) van de GBA wordt ontsloten via de TMF.
- *NORA* – De Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur bevat een groot aantal inrichtingsprincipes voor de elektronische overheid om de interoperabiliteit tussen voorzieningen te vergroten.
- *GeMMA* – De referentiearchitectuur voor gemeenten, waarin de informatiehuishouding binnen gemeenten wordt beschreven.
- *Stelsel van basisregistraties* – In het kader van het stelsel van basisregistraties vinden diverse ontwikkelingen plaats, zoals de Gemeenschappelijke Ontsluiting Basisregistraties (GOB) en afspraken over berichtformaten.

1 Inleiding

De Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) is een essentiële registratie van de overheid. Het programma Modernisering GBA (mGBA) is ingezet om de GBA goed te integreren in het geheel van de e-overheid en de daartoe noodzakelijke vernieuwingen in het toenmalige GBA-stelsel door te voeren.

Dit hoofdstuk beschrijft kort de historie van het programma Modernisering GBA en vooral de rol van het voorliggende document – de Definitiestudie mGBA versie 3.0 – daarin. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een leeswijzer die de structuur van de definitiestudie toelicht en inzicht geeft in de gehanteerde conventies.

1.1 Doel van de definitiestudie

De definitiestudie vormt de inhoudelijke basis voor het programma Modernisering GBA. Het doel van de definitiestudie is bij te dragen aan een goede communicatie tussen alle betrokkenen en een basis te bieden om gedurende de loop van het programma te kunnen traceren of de aan het programma gestelde doelstellingen daadwerkelijk gerealiseerd worden.

1.2 Historie programma Modernisering GBA

Het programma Modernisering GBA is in 2004 van start gegaan. In 2008 is het programma tijdelijk stopgezet, op dat moment gold versie 1.3 van de definitiestudie als basis voor het programma. De tekst van dit document refereert aan versie 1.3 als de “oorspronkelijke definitiestudie”.

Ter voorbereiding van een beslissing over het vervolg van het programma Modernisering GBA is deze oorspronkelijke definitiestudie herijkt. Een aantal onderdelen van het oorspronkelijke programma was al gerealiseerd, op andere onderdelen waren tegenvallers opgetreden en diverse nieuwe ontwikkelingen dienden te worden meegenomen, zoals de ontwikkelingen die de gemeenten de afgelopen jaren hadden doorgemaakt, het ontstaan van de andere basis-registraties en de ontwikkelingen bij de afnemers. Ten slotte moesten de ontwikkelingen in het bredere kader van de e-overheid zoals het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP) [1], de Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur (NORA) [2] en de verwachtingen ten aanzien van open source software die ten tijde van de start van het programma in 2004 nog niet zo pregnant op de agenda stonden, worden verwerkt.

De herijking is uitgevoerd in nauwe samenwerking met het team dat aan de business case, een van de parallel uitgevoerde onderzoeken ten behoeve van de voorbereiding van de besluitvorming, gewerkt heeft. De onderzoeksresultaten zijn over en weer benut en onderling consistent gemaakt. Op basis van de onderzoeksresultaten is op 5 maart 2009 in het Bestuurlijk Overleg van BZK en VNG in een Bestuurlijk Akkoord een scenario voor het vervolg van het programma Modernisering GBA gekozen. Dit Bestuurlijk Akkoord vormt een solide basis voor het vervolg van het programma.

De resultaten van de herijking en de daarop volgende besluitvorming zijn uiteindelijk verwerkt in een nieuwe versie van de definitiestudie, versie 2.0.

Voor het vervolg van het programma Modernisering GBA dient de in het Bestuurlijk Akkoord gekozen oplossingsrichting als nieuwe basis. De oplossingsrichting is beschreven in de voorliggende versie van de definitiestudie, versie 3.0. Ten opzichte van de voorgaande versie

is de informatie over het proces van herijken en over de bij de herijking overwogen scenario's verwijderd.

Bovendien is in deze versie 3.0 een consolidatieslag doorgevoerd op de in de definitiestudie vastgelegde eisen. In deze slag is de geest van de eisen, gebaseerd op de bestuurlijke besluitvorming, ongewijzigd. Om de definitiestudie de basis voor verdere ontwikkeling te laten zijn en de rol van sturingsinstrument te kunnen laten spelen, zijn de volgende verbeteringen aangebracht:

- Eisen reflecteren de huidige inzichten over de modernisering en het belang van bepaalde thema's (dienstverlening, beheer, aansluiting bij e-Overheid);
- Voorheen impliciete eisen zijn expliciet gemaakt;
- Dubbelingen zijn verwijderd, samengestelde eisen zijn gesplitst;
- Formuleringen zijn aangescherpt;
- Eisen die betrekking hebben op specifieke techniek of op management van programma of project zijn verwijderd.

Ten behoeve van de traceerbaarheid van de historie van de eisen worden de aanpassingen stuk voor stuk bijgehouden binnen programma Modernisering GBA. Deze definitiestudie bevat alleen de eisen na aanpassing. Waar van toepassing is in deze definitiestudie ook de lopende tekst aangepast op de veranderingen aan de eisen.

Tussen september en december 2009 vindt een onderzoek plaats naar de gewenste opzet en positionering van burgerzakensystemen en BZS-K (BurgerZakenSysteem-Kern). Deze definitiestudie doet geen aannames over de uitkomsten van dat onderzoek; anderzijds zullen de uitkomsten van het onderzoek waarschijnlijk leiden tot verfijning van de eisen in de definitiestudie. De eventueel benodigde wijzigingen zullen via de standaard wijzigingsprocedure, zoals beschreven in het procedurehandboek van mGBA, worden behandeld.

1.3 Leeswijzer definitiestudie

De definitiestudie valt uiteen in twee delen. Het eerste deel (tot en met hoofdstuk 3) omvat de managementsamenvatting, de context en doelstellingen van de modernisering van de GBA, de relevante aanverwante ontwikkelingen en een eerste schets van hoe de gemoderniseerde GBA eruit gaat zien. Het tweede deel (hoofdstuk 4 en verder) werkt de schets voor de moderne GBA verder uit en definieert de eisen waaraan een gemoderniseerde GBA moet voldoen.

Een lijst van gehanteerde terminologie is opgenomen in Bijlage C. In deze lijst is expliciet gemaakt welke begrippen op grond van onder andere de NORA anders gedefinieerd zijn dan in de oorspronkelijke definitiestudie.

Alle eisen in deze definitiestudie zijn als hieronder zichtbaar gemaakt in de tekst.

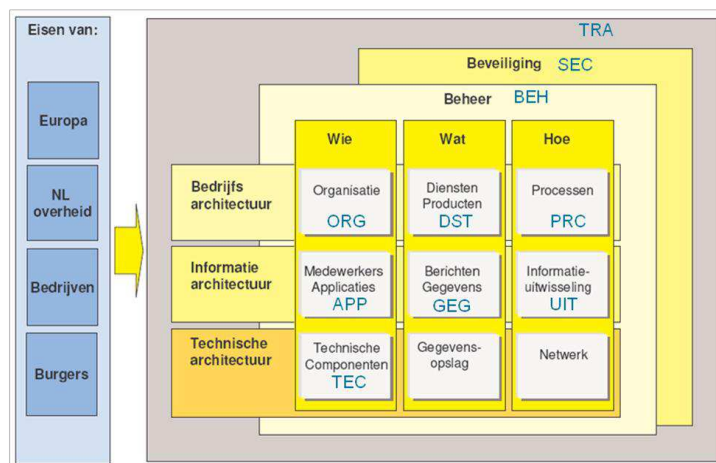
Eisnummer	Formulering van de eis.
-----------	-------------------------

Deze werkwijze op basis van expliciet geformuleerde eisen maakt het mogelijk beslissingen en voortschrijdend inzicht vast te leggen en te traceren. De nummering van de eisen volgt de door de NORA voorgeschreven indeling. De nummering bestaat uit een drieletterige code (zie hieronder) en een volgnummer. Waar mogelijk is de nummering van eisen gelijkgehouden met vorige versies van de definitiestudie, dit om traceerbaarheid van de historie van de eisen mogelijk te maken. Gevolg is dat de nummering niet overeenkomt met de volgorde van introduceren in de tekst.

De betekenis van de lettercodering is als volgt:

ORG	Organisatie
DST	Diensten en Producten
PRC	Processen
APP	Medewerkers en Applicaties
GEG	Berichten en Gegevens
UIT	Informatieuitwisseling
TEC	Technische Componenten en netwerk
SEC	Beveiliging (security)
BEH	Beheer
TRA	Transitie

Onderstaande figuur toont de bovengenoemde indeling in het NORA 9-vlaksmodel:

Figuur 1: Het NORA 9-vlaksmodel dat gehanteerd wordt voor de nummering van de eisen. Zie voor verdere uitleg hoofdstuk 5.1

De NORA bevat fundamentele principes en afgeleide principes, zie sectie 5.1. De in dit document vermelde nummers “NORA n.n.n.n” verwijzen naar de afgeleide principes die relevant zijn voor mGBA.

Dit document is verder als volgt opgezet:

Hoofdstuk 2 en 3: doelstellingen en schets van het gemoderniseerde GBA-stelsel

- Hoofdstuk 2 schetst de GBA in haar context, invloeden en ontwikkelingen binnen deze context en hieruit volgende doelstellingen voor de modernisering van de GBA;
- Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige situatie en geeft een eerste schets van hoe de gemoderniseerde GBA eruit gaat zien.

Hoofdstuk 4 tot en met 6: het nieuwe GBA-stelsel

- Hoofdstuk 4 bevat een overzicht van de onderdelen van het toekomstige GBA-stelsel en hun organisatorische inrichting, diensten en functies;
- Hoofdstuk 5 beschrijft de architectuurkaders op hoofdlijnen;
- Hoofdstuk 6 gaat in op het nieuwe gegevensmodel van de GBA.

Bijlagen:

- Bijlage A: een overzicht van alle eisen;
- Bijlage B: een lijst met referenties;
- Bijlage C: een lijst van begrippen en afkortingen. Allereerst de termen die bij de herijking zijn gewijzigd en vervolgens een woordenlijst van overige terminologie.

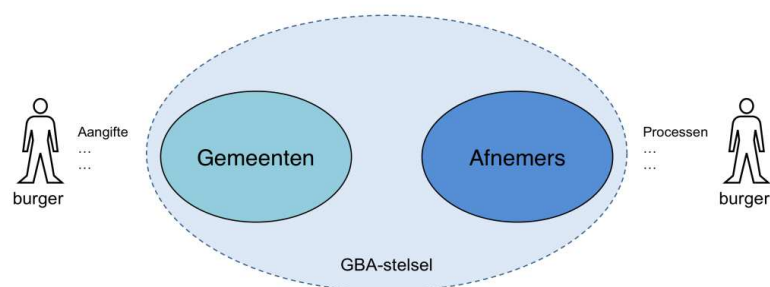
2 Doelstellingen van de moderne GBA

De GBA is een essentieel instrument dat de overheid ondersteunt in haar relatie met burgers. In 2001 is met het advies van de commissie Snellen een basis gelegd voor de wens tot modernisering van de GBA. Ook andere ontwikkelingen – binnen de e-overheid, bij gemeenten en bij afnemers – zijn aanleiding om het huidige GBA-stelsel te herzien.

Dit hoofdstuk schetst de context van de GBA. Het beschrijft tevens het advies van de commissie Snellen, de voor GBA relevante ontwikkelingen bij e-overheid, gemeenten en afnemers en de doelstellingen voor de modernisering van de GBA.

2.1 Context van de GBA

De GBA is de basisregistratie van personen. Alle burgers in Nederland zijn in beginsel in de GBA opgenomen. De GBA bevat de persoonsgegevens die nodig zijn voor een effectieve uitvoering van overheidstaken. De betrokkenen bij de GBA zijn: de burgers, de gemeenten, de afnemers en de beheerorganisatie van het GBA-stelsel (agentschap BPR). Het geheel aan voorzieningen wordt aangeduid als het GBA-stelsel.

Figuur 2: Context en betrokkenen bij het GBA-stelsel. Gemeenten houden persoonsgegevens bij op basis van aangiften van burgers, afnemers gebruiken de gegevens in processen met betrekking tot diezelfde burgers.

Enkele uitgangspunten bepalen de rollen van de betrokkenen. Het bijhouden van de persoonsgegevens gebeurt dichtbij de burger door de gemeenten. De burger is verplicht verhuizingen bij de gemeente aan te geven en kan aangifte doen van andere zaken, zoals met betrekking tot naamsgebruik. Aan het loket van de gemeente wordt de identiteit van de burger vastgesteld. Het verstrekken van persoonsgegevens aan overheden is gebaseerd op het principe dat persoonsgegevens alleen verstrekt worden ten behoeve van een taak waarvoor dat noodzakelijk is.

Daarmee bestaan twee hoofdtaken in het GBA-stelsel:

- het bijhouden van de persoonsgegevens,
- het verstrekken aan afnemers als onderdeel van het stelsel van basisregistraties.

2.2 GBA-doelstellingen op basis van commissie Snellen

In 2001 heeft de commissie Snellen [51] een heroriëntatie op het GBA-stelsel voorgesteld. De uitwerking hiervan vormt de basis voor het programma Modernisering GBA. Snellen noemt de toegenomen mobiliteit, de grotere anonimiteit in de diverse vormen van elektronisch

communicatie, de schaalvergroting in de ICT en webtechnologie als belangrijke invloeden die vragen om modernisering van de GBA.

Op basis van Snellen zijn de volgende doelstellingen voor het programma Modernisering GBA geformuleerd¹:

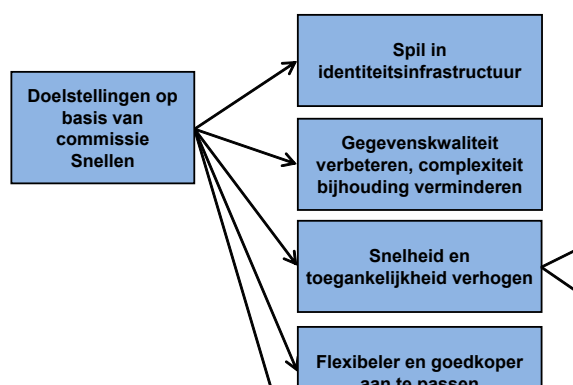
- GBA als spil in de identiteitsinfrastructuur,
- Snelheid en toegankelijkheid verhogen: 24 x 7 online en sneller doorgeven mutaties,
- Meer flexibiliteit en lagere kosten voor aanpassingen aan systemen,
- Betere gegevenskwaliteit en minder complexe bijhouding,
- Verhogen marktwerking ten aanzien van gemeentelijke ICT-pakketten.

De visie van Snellen op de GBA als spil in de identiteitsinfrastructuur is in feite een vooruitblik op het stelsel van basisregistraties dat nu gerealiseerd wordt.

De hogere flexibiliteit en lagere kosten moeten volgen uit een open, modulaire en uniforme opzet van systemen. Alle koppelvlakken met GBA-systemen worden op basis van open standaarden gerealiseerd en worden zelf ook open standaarden.

Activiteiten buiten het programma mGBA, zoals het actieplan 'Kwaliteit in de GBA' en 'GBA als basisregistratie' hebben al invloed op de kwaliteit van de GBA-gegevens. Daarnaast zal ook mGBA een positieve impuls aan de gegevenskwaliteit leveren, bijvoorbeeld door de introductie van uniforme kwaliteitscontroles en een herzien, gemoderniseerd gegevensmodel.

De doelstelling van Snellen voor het verhogen van de marktwerking heeft in het programma Modernisering GBA een concrete invulling gekregen: het expliciet toepassen van e-overheidsstandaarden. Het gebruik van open standaarden voor koppelvlakken maakt het voor leveranciers, ook nieuwe, mogelijk om producten te maken die aansluiten op de GBA.

Figuur 3: Doelstellingen voor de modernisering gebaseerd op het advies van de commissie Snellen

¹ In de wandeling worden dit de "Snellendoelstellingen" genoemd, echter de kabinetsreactie en verdere uitwerking van deze doelstellingen bevat nadere keuzes. Deze nadere keuzes die ook uitgangspunt van de oorspronkelijke definitiestudie waren (hoofdstuk 2 aldaar), zijn hier als uitgangspunt genomen.

2.3 E-overheid vereist een gemoderniseerde GBA

Modernisering en verbetering van de GBA zijn sinds het begin een element van de bredere realisatie van de e-overheid. Dat is begrijpelijk gezien het grote deel van de overheidstaken waarvoor eenduidigheid en betrouwbaarheid van persoonsgegevens van belang, zowel voor adequate dienstverlening, als voor bijvoorbeeld handhaving en veiligheid. Ontwikkelingen rondom 'Kwaliteit in de GBA', 'GBA als basisregistratie' en het programma mGBA raken alle afnemers en, vooral, gemeenten. Binnengemeentelijk gebruik van de GBA als basisregistratie is daarom een prioriteit. Op 1 januari 2010 moet dit een feit zijn.

Het Nationaal UitvoeringsProgramma (NUP, [1]) bakent een basisinfrastructuur voor de e-overheid af. Het rijk, de gemeenten, provincies en waterschappen hebben hierin afspraken gemaakt over het gebruiken, beheren, aansluiten, implementeren, financieren en ontwikkelen van deze basisinfrastructuur.

Het NUP bevestigt het belang van de GBA voor de e-overheid. De GBA is een onderdeel van de basisinfrastructuur en dus voorwaardenstellend voor andere ontwikkelingen. Het NUP noemt allereerst de doelstelling dat de GBA door alle organisaties die wettelijke taken uitvoeren, waarbij persoonsgegevens nodig zijn, als basisregistratie wordt gebruikt, dat door al deze organisaties wordt teruggemeld en dat zij hun organisatie inrichten op het slechts eenmalig bevragen van burgers. Uit het feit dat, conform de wet GBA, op 1 januari 2010 de GBA als basisregistratie functioneert, concludeert het NUP dat al die overheden dan aangesloten moeten zijn op GBA-V, de landelijke voorziening voor afnemers.

Ten tweede gaat het NUP uit van gezamenlijk gebruik van de kerninfrastructuur door alle overheden. Voor berichtenverkeer sluiten alle overheden zich aan op de OverheidsServiceBus (OSB) en ten behoeve van standaardisering dient bij verdere modernisering van de GBA waar mogelijk en relevant de Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur (NORA, [14][2]) te worden toegepast.

Ten derde noemt het NUP een aantal andere onderdelen van de kerninfrastructuur en voorbeeldprojecten die de GBA nodig hebben: RNI (zie paragraaf 4.3.4), BSN, DigiD en Mijnoverheid.nl.

Ten slotte bevat het NUP afspraken over verdeling van kosten van ontwikkeling en beheer die gehanteerd zullen worden bij verdere modernisering van de GBA.

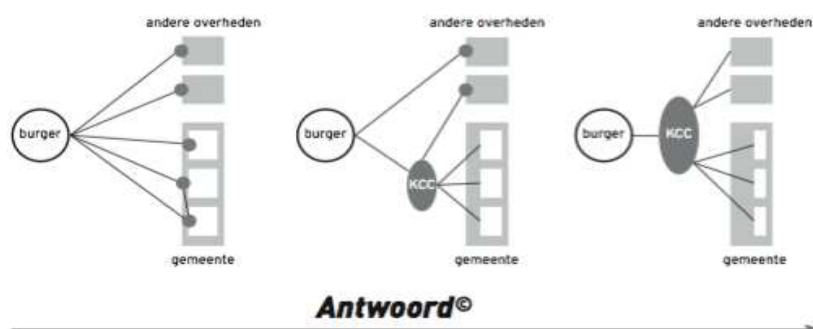
Uit het NUP volgt de expliciete doelstelling het GBA-stelsel volledig te integreren met en binnen de andere e-overheidsvoorzieningen. Dat vereist een maximaal gebruik van de in het NUP genoemde standaarden, met name doch niet uitsluitend, rond de OverheidsServiceBus. Daarnaast betekent het dat de huidige wijze van specificeren in het Logisch Ontwerp (LO), die zeer specifiek is voor GBA, wordt vervangen door een op standaarden gebaseerde beschrijving die aansluit bij de NORA en de gegevensmodelbeschrijvingen van de andere basisregistraties.

2.4 Veranderingen bij gemeenten stellen nieuwe eisen aan GBA

Mede als gevolg van de ontwikkelingen binnen de e-overheid veranderen gemeenten en afnemers in snel tempo. Deze veranderingen hebben invloed op de modernisering van de GBA. Deze paragraaf gaat in op de belangrijkste relevante veranderingen.

De gemeenten zijn druk bezig ieder een elektronische gemeente te realiseren [4]. Meer recent hebben de gemeenten de toekomstvisie ontwikkeld om een breed klant-contactcentrum te worden namens de gehele overheid op basis van het Antwoord©-concept. Dit maakt de

gemeente een integraal onderdeel van de e-overheid: een andere benadering van dienstverlening aan de burger en een andere manier van werken.

Figuur 4: Gemeenten worden in een aantal tussenstappen in 2015 het loket voor de gehele overheid

Voor het realiseren van deze doelstellingen en visie is het op orde hebben van de basisinformatie en het op elkaar aansluiten van de ICT-systemen een belangrijke voorwaarde. De eisen die de doelstellingen van gemeenten aan de ICT stellen, leiden er daarnaast toe dat gemeenten vaker gezamenlijk met andere gemeenten hun ICT vanuit een shared-servicecentrum wensen uit te voeren.

De gemeente wordt niet uitsluitend voor burgers binnen haar eigen grenzen de poort van de gehele overheid. Het is de bedoeling dat gemeenten, met name voor een aantal basisdiensten, dezelfde diensten kunnen verlenen aan burgers die in andere gemeenten wonen als aan de eigen burgers: *plaatsonafhankelijke dienstverlening*. Net zoals de burger op internet gewend is geraakt aan plaatsonafhankelijk werken, verwacht de burger dat aan het loket van de gemeente. Het kan ook betekenen dat de dienstverlening in een logische samenwerking met andere organisaties plaatsvindt, zoals het geboorteloket in ziekenhuizen of verhuisberichten via de woningbouwvereniging. Plaatsonafhankelijke dienstverlening levert bovendien een duidelijke bijdrage aan de administratieve lastenverlichting van burgers.

2.5 Afnemers wensen snelheid en gegevenskwaliteit

Eenmalige gegevensverstrekking door de burger en meervoudig gebruik binnen de overheid is de drijvende verandering bij de afnemers. De invoering van het BurgerServiceNummer en het uitbouwen van het stelsel van basisregistraties zijn een volgende stap naar een samenhangende gegevenshuishouding die verder reikt dan één sector. Uitgangspunt voor de basisregistraties is dat afnemers kunnen vertrouwen op de kwaliteit en actualiteit van de gegevens. Afnemers mogen niet steeds opnieuw aan de burger vragen of de gegevens nog juist zijn. Kennis over mogelijke onjuistheden in de basisregistratie wordt via het systeem van terugmelden doorgeleid naar de bronhouder van de registratie. Deze doet onderzoek en corrigeert indien nodig de registratie. De consequentie hiervan is dat afnemers meer dan in het verleden afhankelijk zijn van de gegevenskwaliteit in de GBA, behoefte hebben aan snelle doorlevering van wijzigingen en snel uitvoeren van het onderzoek bij terugmelding door de gemeente die bronhouder is.

Een tweede relevante ontwikkeling is het verplaatsen van dienstverlening naar internet. In veel van de voorgevulde formulieren en persoonlijke pagina's spelen persoonsgegevens een prominente rol. Nadat de burger zich identificeert met DigiD worden zijn naam en adres getoond. Deze komen uit de GBA. Dit maakt de kwaliteit van deze gegevens en de snelheid

van het via het GBA-stelsel doorgeven van wijzigingen in de situatie van de burger belangrijker. Als het niet meteen klopt, ervaart de burger dat veel sneller dan vroeger. Een brief die verkeerd geadresseerd is, komt veelal bij de verzendende overheidsinstantie terug, zonder dat de burger het merkt. Via internet wordt straks echter direct zichtbaar dat de overheid een adreswijziging nog niet verwerkt heeft.

Voor het GBA-stelsel betekent dit dat een puur decentraal stelsel te beperkend is geworden. Vanaf 1 februari 2004 is daarom de landelijke LRD (Landelijk Raadpleegbare Deelverzameling) in gebruik genomen. In januari 2008 is deze opgevolgd door de GBA-V Online, die een volledige landelijke kopie van alle persoonsgegevens in de gemeentelijke GBA-systemen omvat. GBA-V Online stelt afnemers in staat om sneller actuele gegevens te gebruiken in hun processen en dienstverlening.

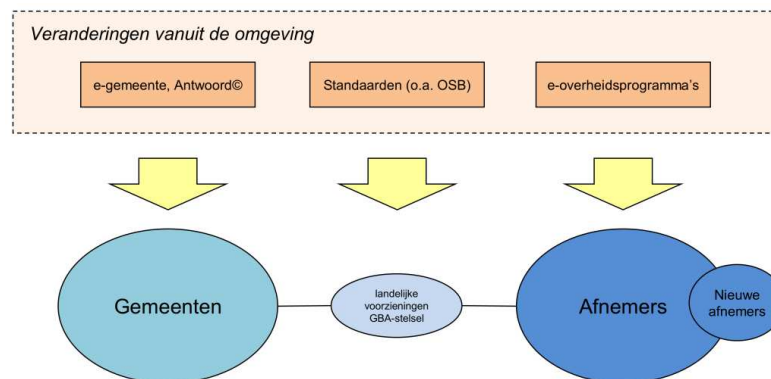
Momenteel maken afnemers in toenemende mate in de front-office gebruik van GBA-V Online. Door al aan het loket de persoonsgegevens uit GBA-V Online op te halen, worden kosten voorkomen als verderop in het proces blijkt dat de gegevens niet actueel zijn of gewacht moet worden (tot 2 x 24 uur) op het bijwerken van GBA-gegevens in een sectorale of eigen registratie. Op langere termijn voorzien de afnemers echter een echte procesverandering waarbij GBA-gegevens steeds minder in een eigen of sectorale kopie worden bewaard en steeds vaker de benodigde gegevens online en real-time uit de GBA worden opgehaald. Voor deze ontwikkeling is een verdere doorontwikkeling van GBA-V naar een volledig real-time bijgehouden GBA kopie noodzakelijk. Met “real-time” wordt bedoeld dat loket-handelingen zonder vertraging kunnen plaatsvinden, ook als daarvoor communicatie met GBA-V nodig is.

Bestaande GBA-afnemers hebben allerlei organisatorische maatregelen genomen om op basis van het huidige GBA-stelsel hun taken goed uit te voeren. De baten van betere gegevenskwaliteit aan de bron en snellere verstrekking van wijzigingen treden bij die afnemers minder snel en zichtbaar op dan bij nieuwe afnemers. Diverse e-overheidsprogramma's leiden tot nieuwe GBA-afnemers die vanaf de eerste dag online en dus zichtbaar voor de burger zijn. In het NUP zijn dit bijvoorbeeld: mijnoverheid.nl, digitaal klantdossier, verwijsindex risicojongeren en de omgevingsvergunning.

2.6 Het totaal aan doelstellingen voor Modernisering GBA

Voorgaande paragrafen laten zien dat ook in het licht van recente ontwikkelingen de doelstellingen voor de modernisering GBA, gebaseerd op het advies van de commissie Snellen, nog steeds geldig en opportuun zijn. Wel leiden deze ontwikkelingen, nogmaals weergegeven in Figuur 5, tot aanvullende doelstellingen voor modernisering GBA.

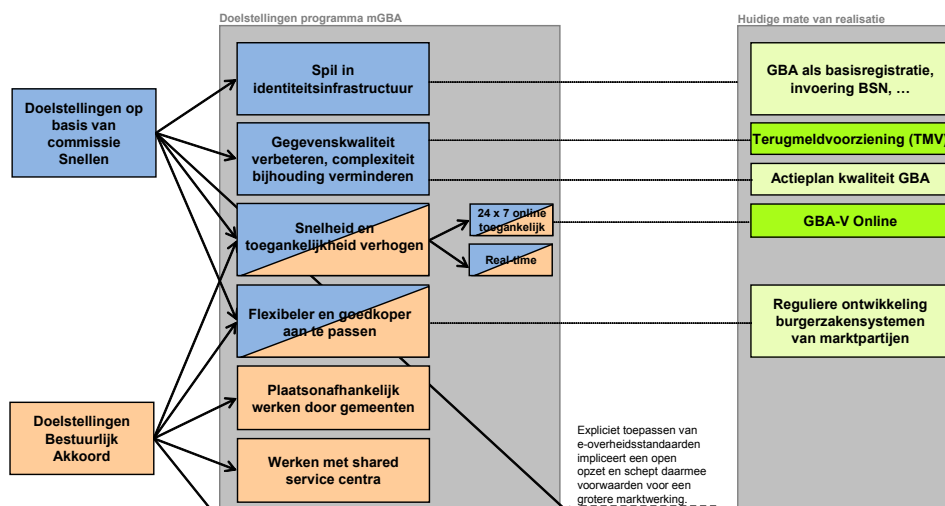
Figuur 5: Recente ontwikkelingen leiden tot aanvullende doelstellingen voor Modernisering GBA.

In het Bestuurlijk Akkoord uit het Bestuurlijk Overleg van BZK en VNG van 5 maart 2009 zijn deze aanvullende doelstellingen expliciet gemaakt. Naast de doelstelling voor het verhogen van de snelheid van het berichtenverkeer en de toegankelijkheid van de gegevens en de doelstelling voor het flexibeler en goedkoper aanpassen van de GBA en burgerzakensystemen – al eerder benoemd als Snellendoelstellingen – geeft het akkoord de volgende expliciete doelstellingen aan het programma Modernisering GBA mee:

- mogelijk maken van plaatsonafhankelijke dienstverlening door gemeenten,
- beter faciliteren van gemeentelijke samenwerking (shared services),
- expliciet toepassen van e-overheidsstandaarden.

Merk op dat de doelstelling omtrent het expliciet toepassen van e-overheidsstandaarden vanwege de aard van deze standaarden een open opzet van de GBA-systemen impliceert. Hiermee worden de voorwaarden geschapen die de marktwerking kunnen vergroten. Het “verhogen marktwerking ten aanzien van gemeentelijke ICT-pakketten” – één van de Snellendoelstellingen – is daarom als expliciete doelstelling voor het programma losgelaten. Het totaal aan doelstellingen voor het programma Modernisering GBA – op basis van het advies van de commissie Snellen én op basis van het Bestuurlijk Akkoord – wordt daarmee zoals weergegeven in Figuur 6.

Van het totaal aan doelstellingen voor programma Modernisering GBA is overigens al een deel gerealiseerd, zie de onderstaande figuur. In het huidige GBA-stelsel dragen vooral GBA-V Online en de eigen terugmeldvoorziening van de GBA (TMV) hieraan bij. GBA-V Online realiseert 24x7-toegankelijkheid voor afnemers, maar voorziet nog niet in het real-time beschikbaar zijn van gewijzigde GBA-gegevens. Ook andere ontwikkelingen, grotendeels meer organisatorisch van aard, hebben bijgedragen aan het realiseren van een deel van deze doelstellingen, zij het met andere middelen. Voorbeelden zijn de maatregelen vanuit “GBA als basisregistratie” en “Kwaliteit in de GBA”.

Figuur 6. Het totaal aan doelstellingen voor Modernisering GBA en de huidige mate van realisatie.

Andere doelstellingen zijn echter nog niet gerealiseerd. Naast het wegnemen van vertragingen in het doorgeven van wijzigingen, betreft dit vooral doelstellingen die gerelateerd zijn aan de GBA-systemen in de gemeenten.

Los van expliciete doelstellingen onderschrijft het Bestuurlijk Akkoord dat de GBA een essentieel onderdeel is van het stelsel van basisregistraties en legt het de verbinding met het NUP. Voorts geeft het Bestuurlijk Akkoord de volgende uitgangspunten aan het programma mGBA mee:

- “De [GBA] is een essentieel onderdeel van het stelsel van basisregistraties, waarover in het [NUP] afspraken zijn gemaakt.”
- “De modernisering van de GBA past in de visie van de overheid op de doelstellingen van de GBA als kwalitatief goede en volledige basisregistratie personen.”
- “Om een optimale kwaliteit te bereiken moet de GBA beschikken over (ingebouwde) kwaliteitscontroles op consistentie, terugmelding en verstrekking.”
- “De gemoderniseerde GBA vormt samen met de Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) [...] de Basisregistratie Personen. Beide registraties sluiten naadloos op elkaar aan en de RNI volgt daarbij de GBA.”

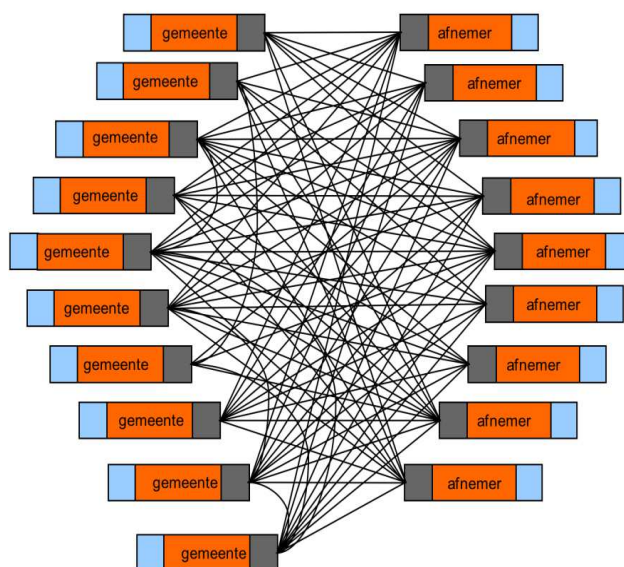
De modernisering van de GBA is een stap om te komen tot een volledig werkende e-overheid. De ontwikkelingen binnen het programma mGBA zijn ook niet los te zien van andere binnen die e-overheid. In de nadere uitwerking van GBA-componenten in de projecten zal hier expliciet aandacht aan worden besteed.

3 Schets modernisering GBA

Dit hoofdstuk beschrijft de situatie voorafgaand aan Modernisering GBA en geeft eerste schets van hoe een gemoderniseerde GBA eruit gaat zien.

3.1 De GBA tot 2009

Het oorspronkelijke, in 1994 in gebruik genomen, GBA-stelsel was een decentraal stelsel. Net als nu en in de toekomst was iedere gemeente verantwoordelijk voor de bijhouding van de persoonsgegevens van de burgers binnen de gemeentegrenzen. Daarnaast voerden de gemeenten ook alle gegevensverstrekkingen aan afnemers uit. Afnemers hadden, en hebben deels nog steeds, te maken met de ruim 400 gemeenten die ieder een deel van de levering aan hen verzorgen.

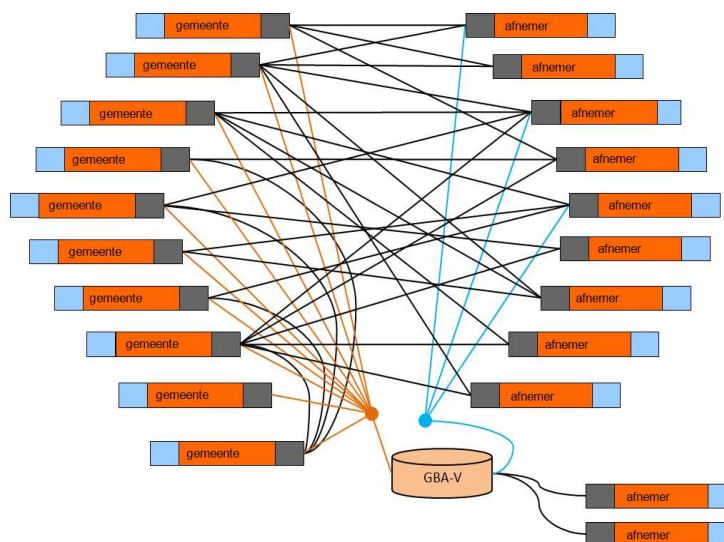

Figuur 7: Een volledig decentraal stelsel; gemeenten zijn autonome partners.

Bovenstaand figuur toont een volledig decentraal stelsel waarin alle gemeenten autonome partners zijn. Iedere gemeente communiceert met elke andere gemeente en afnemers ontvangen in het algemeen van verschillend of alle gemeenten gegevensverstrekkingen.

Sinds de invoering van het GBA-stelsel zijn al eerste stappen gezet in de modernisering ervan. Ten opzichte van het oorspronkelijke, puur decentrale stelsel is de huidige situatie een mix van decentraal en centraal. Het oorspronkelijke decentrale stelsel is nog vrijwel geheel in gebruik, maar daarnaast is een landelijke gegevensverzameling met de kopie persoonslijsten van alle gemeenten ontstaan, de GBA-V Online. Een deel van de afnemers maakt gebruik van deze landelijke GBA-V Online en is dus niet meer op het decentrale stelsel aangesloten. Een deel van de afnemers² is aangesloten op beide vormen van verstrekking, zowel de oude als de nieuwe.

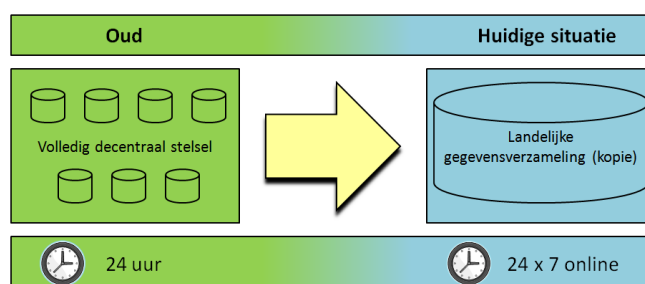
² 61 afnemers zijn aangesloten op beide vormen van verstrekking (5-11-2008).

Figuur 8: huidige situatie: een decentraal GBA-stelsel met een landelijke kopie gegevensverzameling (GBA-V Online) die daarop is aangesloten en waarvan een deel van de afnemers gebruik maakt.

Een deel van de gemeenten maakt ook zelf voor binnengemeentelijke afname gebruik van GBA-V Online³.

Een andere al genomen moderniseringsstap is de invoering van een terugmeldvoorziening voor de GBA, de TMV.

Figuur 9: De complete landelijke kopie van de GBA-gegevens is een reeds gerealiseerde verandering.

3.2 Oplossingscomponenten voor een gemoderniseerde GBA

Het gemoderniseerde GBA-stelsel bestaat uit verschillende oplossingscomponenten:

- GBA-V (GBA-Verstrekkingen)
- BZS-K (BurgerZakenSysteem-Kern)
- Aanvullende Modules
- TMV (TerugMeldVoorziening)

³ Op 5-11- 2008 waren er meer dan 220 GABA's die GBA-V via web services bevragen.

- LO (Logisch Ontwerp)

De onderstaande paragrafen gaan nader in op deze oplossingscomponenten.

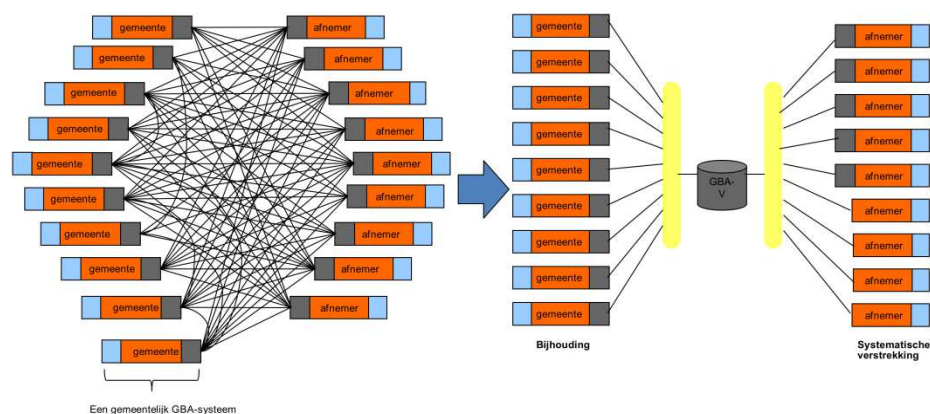
3.2.1. GBA-V

GBA-V is een centraal, landelijk systeem dat zorg draagt voor verstrekkingen van GBA-gegevens aan afnemers. Gemeenten geven, via BZS-K (zie verder), hun mutaties door aan GBA-V.

Voor de overgang naar een volledig werkend GBA-V is een aantal stadia onderkend. “GBA-V Online” is het eerste stadium. Hier gaat het om het vervangen van de LRD (Landelijk Raadpleegbare Deelverzameling). Op dit moment is GBA-V Online in productie (zie 3.1) en gebruiken afnemers en gemeenten GBA-V Online voor (ad hoc) vragen. Hoewel ten opzichte van de invoering van het oorspronkelijke GBA-stelsel met de invoering van GBA-V Online en TMV (zie 3.2.4) de eerste moderniseringsstappen zijn gezet, voldoet het huidige stelsel nog niet aan de in hoofdstuk 2 beschreven doelstellingen.

Het volgende stadium is “GBA-V Full Service”. Het belangrijkste resultaat van deze stap is dat de verantwoordelijkheid voor het systematisch verstrekken van GBA-gegevens verschuift van de gemeenten naar agentschap BPR, inclusief de bijbehorende dienstverlening aan afnemers. GBA-V Full Service biedt afnemers de mogelijkheid om adhoc-vragen te stellen, selecties te doen en spontane mutaties te ontvangen. De gemeenten blijven bronhouder en blijven verantwoordelijk voor het beheer en actualiseren van de GBA-gegevens.

Hierna volgt “GBA-V Moderne Interfaces”. Deze stap leidt tot real-time berichtenverkeer tussen afnemers en gemeenten; technische redenen voor de huidige vertraging van tenminste 24 uur in de verstrekking van GBA-gegevens zullen verdwijnen. Voor het specificeren en uitwisselen van berichten sluit GBA-V aan op de OSB-specificaties.

Figuur 10: Scheiding berichtenstromen na de implementatie van GBA-V Full Service en GBA-V Moderne Interfaces

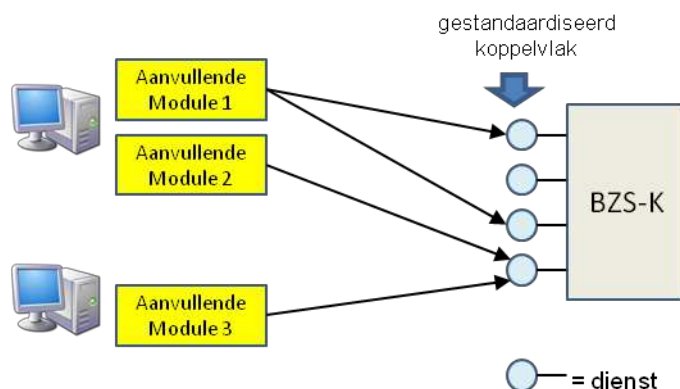
Voorwaarde voor het afronden van de implementatie van GBA-V is dat gemeenten en afnemers voorbereid zijn op het gebruik van de OSB-standaard, inclusief de randvoorwaardelijke voorzieningen, zoals PKI-overheid en het OverheidsServiceRegister; dit valt buiten het programma mGBA.

3.2.2. BZS-K

BZS-K is een software-component die diensten biedt voor het actualiseren van GBA-gegevens. De diensten zijn gebaseerd op de wettelijke taken van gemeenten, waarvoor het gebruik of wijzigen van GBA-gegevens nodig is. Voor de bijhouding maakt BZS-K gebruik van consistentie- en plausibiliteitscontroles om de gegevenskwaliteit van de GBA te borgen.

Om gebruik te kunnen maken van de diensten van BZS-K hebben gebruikers aanvullende programmatuur nodig: de Aanvullende Modules (zie volgende paragraaf). Tussen BZS-K en de Aanvullende Modules bevindt zich een open en gestandaardiseerd koppelvlak.

De introductie van BZS-K is er, naast kwaliteitsverbetering, op gericht om de huidige vergoedingen voor wijzigingen aan burgerzakensystemen te verlagen of te laten vervallen.

Figuur 11: Scheiding tussen BZS-K en Aanvullende Modules

BZS-K communiceert in ieder geval met GBA-V om mutaties in GBA-gegevens als gevolg van bijhouding door te geven. Verder is er functionaliteit beschikbaar die ervoor zorgt dat BZS-K en GBA-V consistent met elkaar zijn, ook na eventuele verstoringen. Hierbij zijn de gegevens uit BZS-K – conform het wettelijke kader – leidend.

3.2.3. Aanvullende Modules

Aanvullende Modules bieden gebruikers binnen de gemeente de benodigde functionaliteit om gebruik te kunnen maken van de diensten van BZS-K. Dit omvat de gebruikersinterface, ondersteuning voor workflow en ondersteuning voor de functies die het burgerzakensloket vereist.

Het “burgerzakensysteem” zal bestaan uit de kern (BZS-K) en daarbij benodigde Aanvullende Modules.

3.2.4. TMV

De TMV is de GBA-component die terugmeldingen registreert en doorstuurt en informatie verschaft over de afhandeling van een terugmelding. De TMV is een reeds bestaande applicatie en verdere ontwikkeling van die applicatie valt niet binnen het programma mGBA.

In het kader van het stelsel van basisregistraties werkt men aan de ontwikkeling van de TerugMeldFaciliteit (TMF), die bedoeld is voor alle afnemers van alle basisregistraties. TMV zal daarop aansluiten.

De huidige TMV zal in het kader van aansluiting op de TMF mogelijk in technisch opzicht veranderen. Er zal, door de opzet van de TMF, echter altijd domeinspecifieke functionaliteit nodig blijven voor een juiste behandeling van terugmeldingen.

3.2.5. Logisch Ontwerp

Het Logisch Ontwerp beschrijft de volgende onderwerpen:

- *GBA-gegevensmodel* – de definitie van GBA-gegevens en hun onderlinge structuur en afhankelijkheden;
- *bijhoudingsprocedures* – de wijze waarop gegevens bijgehouden dienen te worden;
- *privacy-procedures* – de afspraken die van toepassing zijn op het GBA-stelsel om een veilige werking te garanderen met het oog op privacy;
- *verstrekkingen* – de wijze waarop verstrekkingen binnen het GBA-stelsel plaatsvinden.

Bij de modernisering van de GBA worden verbeteringen aan het gegevensmodel doorgevoerd, alsmede veranderingen die volgen uit de ontwikkeling van de andere oplossingscomponenten, zoals hierboven benoemd. Het nieuwe Logisch Ontwerp (LO4) sluit tevens aan op afspraken binnen het stelsel van basisregistraties. De toegankelijkheid en bruikbaarheid van het Logisch Ontwerp zal worden vergroot door gebruik van standaard technieken voor specificatie, modelleren en notatie.

Met de invoering van BZS-K en de in het kader van de Wet BRP ontstane samenhang tussen GBA en RNI verandert de aard en het bereik van de afspraken tussen betrokkenen in het stelsel. De rol van het LO in het GBA-stelsel zal meeveranderen met de veranderende aard van de afspraken.

3.3 Relaties van de GBA met e-overheid

De GBA is een essentieel instrument van de (elektronische) overheid binnen het stelsel van basisregistraties. Deze paragraaf gaat in op de relatie met een aantal relevante ontwikkelingen die naast de modernisering van de GBA plaatsvinden en die leiden tot een technische afhankelijkheid.

Allereerst zijn er relaties met de reeds bestaande voorziening BV BSN. BV BSN is een systeem dat voor de introductie van het BurgerServiceNummer is ingericht en dat functioneert in het kader van de Wet Algemene Bepalingen Burgerservicenummer. De verplichte presentievraag ter voorkoming van toekenning van dubbele nummers die het systeem faciliteert, is onderdeel van de LO 3.6-specificatie. Het bevat een beperkte deelverzameling van de gegevens uit GBA-V (BV BSN is gekoppeld aan GBA-V) en daarnaast gegevens van de Belastingdienst. BV BSN is onder andere noodzakelijk om dubbele uitgifte van BSN nummers te voorkomen. Bij invoering van LO4 moet de koppeling met BV BSN aangepast worden.

Ten tweede zijn er relaties met diensten die in diverse andere veranderprogramma's ontwikkeld worden, te weten:

- *Binnengemeentelijke BAG-koppeling* – Deze koppeling is een onderdeel van het stelsel van basisregistraties. Binnen dat stelsel geldt dat de registratie die een bepaalde relatie legt, verantwoordelijk is voor deze relatie en dit is ook als zodanig in de wet GBA opgenomen. In het kader van de modernisering van de GBA zal gewaarborgd moeten worden dat voor het gebruik van adresgegevens binnen het GBA-stelsel een koppeling gelegd wordt met de BAG als basisregistratie.

- *OSB* – De OSB is een standaard voor berichtenverkeer binnen de e-overheid. De implementatie daarvan biedt enkele diensten die voor een goed functioneren van de GBA noodzakelijk zijn, zoals adressering van berichten.
- *RNI* – De RNI is een aanvulling op het GBA-stelsel, en onderdeel van de Wet BRP, voor het vastleggen van gegevens van niet-ingezetenen. Realisatie is gepland in 2011. Zie paragraaf 4.3.4.
- *Gemeentelijke systemen* – Gemeentelijke systemen die zich ‘als Aanvullende Module’ kunnen gedragen, zoals voor reisdocumenten, belastingen, vergunningen, enzovoort.
- *Gemeentelijke kernregistraties* – Diverse gemeenten bezitten al een dergelijke kernadministratie in een of andere vorm en benutten deze in het kader van invoering basisregistraties en transitie naar een e-gemeente.
- *Stelsel van basisregistraties* – In het kader van het stelsel van basisregistraties vinden diverse ontwikkelingen plaats, zoals de Gemeenschappelijke Ontsluiting Basisregistraties (GOB) en afspraken over berichtformaten.

4 Het toekomstige GBA-stelsel

Dit hoofdstuk beschrijft de eisen voor het toekomstige GBA-stelsel op hoofdlijnen. Eerst worden eisen geïdentificeerd over de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taakverdeling en de besturing van het GBA-stelsel. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van eisen aan de dienstverlening van het GBA-stelsel. Ten slotte worden eisen beschreven aan de verschillende voorzieningen binnen het GBA-stelsel. Daar waar mogelijk is de relatie gelegd met relevante NORA-principes.

4.1 De organisatie van het GBA-stelsel in de toekomst

Het GBA-stelsel is essentieel voor de overheid en haar dienstverlening aan burgers en bedrijven.

ORG24	Het GBA-stelsel bestaat uit <ul style="list-style-type: none"> • bronhouders • agentschap BPR • GBA-componenten (TEC06) • Logisch Ontwerp (ORG23) • wet- en regelgeving • persoonskaartregisters
-------	---

TEC06	Het GBA-stelsel kent vier soorten technische componenten: <ul style="list-style-type: none"> • GBA-V (GBA-Verstrekingen), vanwaaruit alle systematische verstrekkingen plaatsvinden, • BZS-K (BurgerZakenSysteem-Kern), voor de bijhouding van GBA-gegevens door gemeenten, • Aanvullende Modules, die zorgen voor de gebruikersinterface van BZS-K en ondersteuning van de gemeentelijke burgerzakenprocessen, • TMV (TerugMeldVoorziening), voor het verwerken en doorsturen van terugmeldingen en statusinformatie daarover.
-------	--

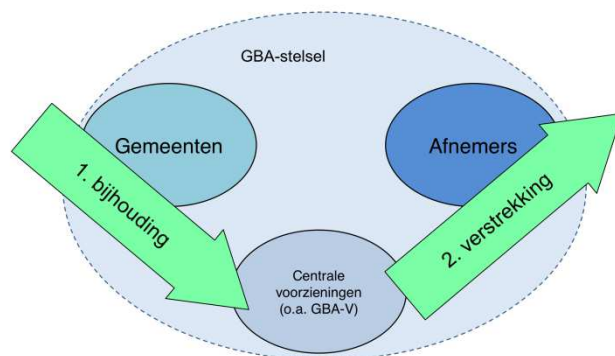
De overheidstaken en dienstverlening vinden plaats vanuit een samenspel tussen verschillende organisaties. Dit vereist afstemming, koppeling en samenwerking. Een nauwgezette afbakening van verantwoordelijkheden is daarbij vereist (NORA 5.1.1 en 5.1.2).

ORG20	Het GBA-stelsel kent een duidelijke en formele wijzigingsprocedure, die erop gericht is de kosten van wijzigingen zoveel mogelijk te beperken zonder concessies aan de kwaliteit van het GBA-stelsel te doen.
-------	---

4.1.1. De verantwoordelijkheden binnen het GBA-stelsel

In tegenstelling tot het oorspronkelijke decentrale GBA-stelsel kent het toekomstige GBA-stelsel een scheiding in twee verantwoordelijkheden (NORA 5.1.1 t/m 5.1.4).

ORG01	De opzet van het GBA-stelsel moet recht doen aan het onderscheid tussen de verantwoordelijkheden van gemeenten (bijhouding, verstrekking) en van de minister van BZK (verstrekking, beheer van het stelsel).
-------	--

Figuur 12: De twee verantwoordelijkheden in het toekomstige GBA-stelsel

De gemeente is verantwoordelijk voor de bijhouding op basis van gebeurtenissen in het leven van de burger die binnen de gemeentegrenzen woont. De gemeenten zijn dus bronhouder van de GBA en voeren deze taak uit op basis van een geautomatiseerd systeem dat hier aangeduid wordt als een Burgerzakensysteem. Ook het concept voor de nieuwe Wet Basisregistratie Personen hanteert dit uitgangspunt, met dien verstande dat dit plaatsonafhankelijke dienstverlening van de ene gemeente namens de andere introduceert. Door adequate samenwerking tussen gemeenten en BPR kan kwalitatief goede informatie aan afnemers geleverd worden over persoonsgegevens (NORA 5.1.3).

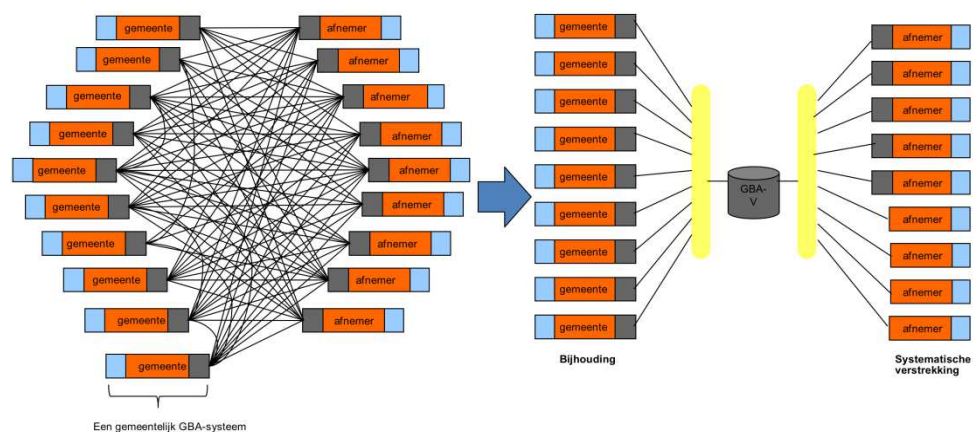
Daarnaast voorziet het stelsel in een landelijke voorziening, hier aangeduid als GBA-V, die gebruikt wordt voor de systematische verstrekking⁴ aan afnemers.

ORG16	De gemeenten zijn bronhouder en verantwoordelijk voor de bijhouding van GBA-gegevens.
-------	---

ORG09	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de actuele stand van gegevens waarvan zij bronhouder zijn; andere gegevens halen zij op uit GBA-V.
-------	---

Het gevolg van de landelijke voorziening is een splitsing van de berichtenstroom tussen de gemeente naar GBA-V en de berichtenstroom van GBA-V naar de afnemers. Dit betekent een fundamenteel ander patroon van berichtenverkeer dan in het huidige decentrale stelsel (zie Figuur 13). Deze splitsing sluit nauw aan bij de twee afzonderlijke verantwoordelijkheden in het stelsel (NORA 5.1.4). Door de splitsing neemt het aantal direct met elkaar verbonden partijen in het GBA-stelsel drastisch af, de berichtenstromen volgen een ander patroon.

⁴ In de tekst is specifieke GBA-terminologie gebruikt. Deze is uitgewerkt in de begrippenlijst.

Figuur 13: Verandering van het oude decentrale GBA-stelsel naar het toekomstige stelsel met een landelijke GBA-V voor verstrekkingen.

Vanwege het verplicht gebruik van BZS-K verandert de aard van de afspraken en wordt het specificeren van eisen aan burgerzakensystemen op basis van de LO-procedure vervangen door het onder verantwoordelijkheid van BZK beheren van BZS-K. Voor andere aspecten zoals het berichtenverkeer blijft een vastlegging van afspraken en technische specificaties noodzakelijk inclusief een robuuste wijzigingsprocedure.

Naast de verantwoordelijkheid voor de verstrekkingen is de minister van BZK verantwoordelijk voor het stelsel als geheel. Dit is verankerd in de wet GBA, in de conceptwet BRP en uitgewerkt in verdere regelgeving voor de GBA. Het Logisch Ontwerp (LO, [8]) is onderdeel van deze formele regelgeving.

ORG23	Het Logisch Ontwerp (LO) beschrijft het GBA-gegevensmodel, bijhoudingsprocedures, privacy-procedures, kwaliteitsprocedures en verstrekkingen aan afnemers. Het LO vormt daarmee de basis voor het GBA-stelsel.
ORG02	Het Logisch Ontwerp heeft een wettelijke status en is publiek beschikbaar.

4.1.2. Taakverdeling tussen bijhouden en verstrekken

De splitsing van verantwoordelijkheden leidt tot een duidelijke taakverdeling waarbij de gemeenten de bijhouding verzorgen en de landelijke voorziening de systematische verstrekkingen aan afnemers.

ORG03	Gegevens die vanuit het GBA-stelsel worden verstrekt aan afnemers zijn altijd gebaseerd op de meest recente GBA-gegevens zoals die door - en onder verantwoordelijkheid van - gemeenten zijn vastgelegd. Momenteel vindt een deel van de systematische verstrekkingen plaats vanuit GBA-V (GBA-V Online). In de toekomst geldt dit voor alle systematische verstrekkingen.
APP13	GBA-V voert alle verstrekkingen uit aan afnemers die daarvoor door de minister zijn geautoriseerd.

Er bestaat een scherpe scheiding tussen de bijhoudingen die door gemeenten worden gedaan en de verstrekkingen die vanuit GBA-V plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK.

De taakverdeling tussen bijhouden en verstrekken werkt door in de aansluiting op het stelsel van basisregistraties. De gemeenten zijn naast het bijhouden van de persoonslijsten verantwoordelijk voor het vastleggen van de voor het stelsel essentiële relatie met de BAG, het verwerken van terugmeldingen en de gegevenskwaliteit. GBA-V draagt zorg voor het verstrekken van gegevens aan het stelsel van basisregistraties.

ORG05	Het GBA-stelsel voldoet - als integraal onderdeel van het stelsel van basisregistraties - aan de binnen het stelsel van basisregistraties geldende standaarden.
-------	---

Het agentschap BPR is het organisatieonderdeel van BZK dat de landelijke taken en het beheer over GBA-V uitvoert. Door de invoering van GBA-V verandert de positionering van BPR. In het oude decentrale stelsel was BPR vooral beheerder, in de toekomst levert BPR daarnaast diensten aan afnemers en beheert ze de afnemersindicaties en protocolleringsgegevens in GBA-V. BPR biedt deze diensten nauwkeurig omschreven aan zodat het voor afnemers duidelijk is, welke diensten afgenomen kunnen worden (NORA 5.2.1.1).

ORG06	Het agentschap BPR is namens de minister van BZK verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van GBA-V (inclusief de koppelvlakken van GBA-V) en de TMV.
-------	--

ORG17	Het agentschap BPR is namens de minister van BZK verantwoordelijk voor de GBA-dienstverlening aan afnemers die door de minister zijn geautoriseerd verstrekkingen te ontvangen.
-------	---

Het nieuwe GBA-stelsel voorziet in een centraal ontwikkeld uniform BZS-K, waardoor de verantwoordelijkheden van het agentschap BPR uitgebreider zijn dan in ORG06 is geformuleerd. In plaats van de LO-procedure en Schouwing en Toetsing in huidige vorm, wordt BPR verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van BZS-K.

ORG22	Het agentschap BPR is namens de minister van BZK verantwoordelijk voor het functioneel beheer en onderhoud van BZS-K.
-------	---

ORG19	Er is een proces voor de bewaking van de integriteit en kwaliteit van het GBA-stelsel.
-------	--

Over de wijze waarop BZS-K beheerd wordt, dienen nauwkeurige afspraken met gemeenten te worden gemaakt. De nieuwe dienstverlening aan afnemers vormt samen met het al gerealiseerde beheer van GBA-V Online en het beheer van BZS-K een organisatieverandering voor BPR.

Aanschaf en beheer van Aanvullende Modules, nodig om BZS-K te ontsluiten voor gebruikers, vallen niet onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK. Hier moeten gemeenten zelf in voorzien.

ORG18	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanschaf en het beheer van Aanvullende Modules.
-------	---

Gemeenten zijn zelf ook afnemer. Naast de verstrekking aan buiten-gemeentelijke afnemers die een wettelijk verankerde toestemming hebben om GBA-persoonsgegevens te gebruiken in hun processen, gebruikt de gemeente voor haar interne processen GBA-gegevens. Voor beide vormen van verstrekking geldt dat ze vanwege het van kracht worden van het regime van GBA als basisregistratie door veel meer afnemers benut moeten worden. Vanuit dit regime vloeit ook voort dat de gemeenten gegevens over personen uit andere gemeenten ophalen bij GBA-V.

ORG08	Gemeenten kunnen als afnemer aansluiten op GBA-V.
-------	---

Voor al die processen is het wenselijk dat het gebruik van de GBA als basisregistratie op dezelfde manier plaatsvindt, ongeacht of de betreffende burger in de eigen gemeente woont of elders.

ORG07	BZS-K biedt gebruikers binnen de gemeente de mogelijkheid gegevens uit GBA-V te raadplegen. Het is daarbij voor gebruikers transparant waar de gegevens vandaan komen.
-------	--

Transparant, dat wil zeggen dat gebruikers het verschil tussen beide situaties niet merken en geen extra handelingen hoeven te verrichten om gegevens uit GBA-V op te halen.

4.1.3. Indeling van de gegevensopslag

Consequentie van de aanwezigheid van GBA-V is ook dat bepaalde gegevens, zoals afnemers-indicaties en verwijsgegevens niet meer in het gemeentelijke burgerzakensysteem hoeven te zitten. Verder maakt een direct toegankelijk, landelijk GBA-V het mogelijk gegevens die nu redundant worden opgeslagen in het burgerzakensysteem, maar waar een andere gemeente bronhouder van is, eenmalig op te slaan. Vanuit gegevens waar een gemeente bronhouder van is, kan worden verwezen naar GBA-V, zie ook de toelichting en eisen in sectie 6.6 over verwijsgegevens. Dit maakt een aanzienlijke vereenvoudiging van de gegevensopslag mogelijk die een eind maakt aan het niet actueel zijn van redundant opgeslagen gegevens (NORA 7.2.2). Zie ook eis TEC08 in sectie 6.7.

4.1.4. Standaarden ten behoeve van samenwerkende e-overheid

Zowel gemeenten als afnemers zijn onderdeel van de e-overheid. Voor hen is het van belang dat het GBA-stelsel dezelfde standaarden hanteert als andere e-overheidsontwikkelingen. De NORA, en daarvan afgeleide architecturen, en afspraken zijn daarbij het referentiekader.

ORG10	NORA-principes worden toegepast zodanig dat het GBA-stelsel voor gemeenten en afnemers zo goed mogelijk aansluit op andere ontwikkelingen en standaarden in de e-overheid.
-------	--

Een van de belangrijkste pijlers van de overheid is eenmalig uitvragen van gegevens en het meervoudig gebruik (NORA fundamenteel principe P8 en 5.3.6, zie paragraaf 5.1), met als beoogd effect om administratieve lastenverlichting te realiseren voor burger en bedrijf. Dit impliceert dat er informatie uitgewisseld moet worden (NORA 5.3.7 en 6.3.1.1). Het toepassen van de NORA als referentiekader betekent dat het GBA-stelsel ingericht moet worden als een stelsel dat diensten levert op basis van een service-georiënteerde architectuur (NORA 5.1.5). Service-georiënteerde architectuur betekent een bepaalde manier van het indelen van de diensten, processen en functies. Processen worden niet uitgevoerd door één applicatie of

pakket maar door in een bepaalde volgorde services toe te passen via een servicebus. Services worden op niveau van organisatie, proces of ICT-voorziening gedefinieerd. Omdat het toepassen van een service georiënteerde architectuur grote consequenties heeft die niet louter technologisch zijn kan dit uitgangspunt als organisatorisch uitgangspunt gezien worden. Het heeft invloed op de wijze waarop sturing op het GBA-stelsel en de ontwikkeling er van georganiseerd wordt.

In de praktijk hangt het toepassen van een service-georiënteerde architectuur sterk samen met het gebruiken van de OverheidsServiceBus (OSB); een service-georiënteerde architectuur kan echter niet gereduceerd worden tot het verzenden van berichten over OSB.

APP14	Het GBA-stelsel levert diensten op basis van een service-georiënteerde architectuur.
-------	--

UIT03	Het GBA-stelsel sluit aan op de OSB-voorzieningen en -specificaties.
-------	--

Een voorwaarde voor de realisatie van een op service-georiënteerde architectuur is de invoering van Moderne Interfaces in het gehele stelsel.

In paragraaf 2.6 is de mogelijkheid om met shared-servicecentra te werken als doelstelling geformuleerd voor het programma mGBA. Naast technische beperkingen zijn er momenteel ook juridische beperkingen voor het gezamenlijk gebruik van een burgerzakensysteem. Aangenomen mag worden dat het wetsvoorstel BasisRegistratie Personen (een deel van) deze beperkingen wegneemt.

APP07	BZS-K en Aanvullende Modules kunnen gebruikt en beheerd worden in samenwerkingsverbanden van gemeenten en shared-serviceorganisaties.
-------	---

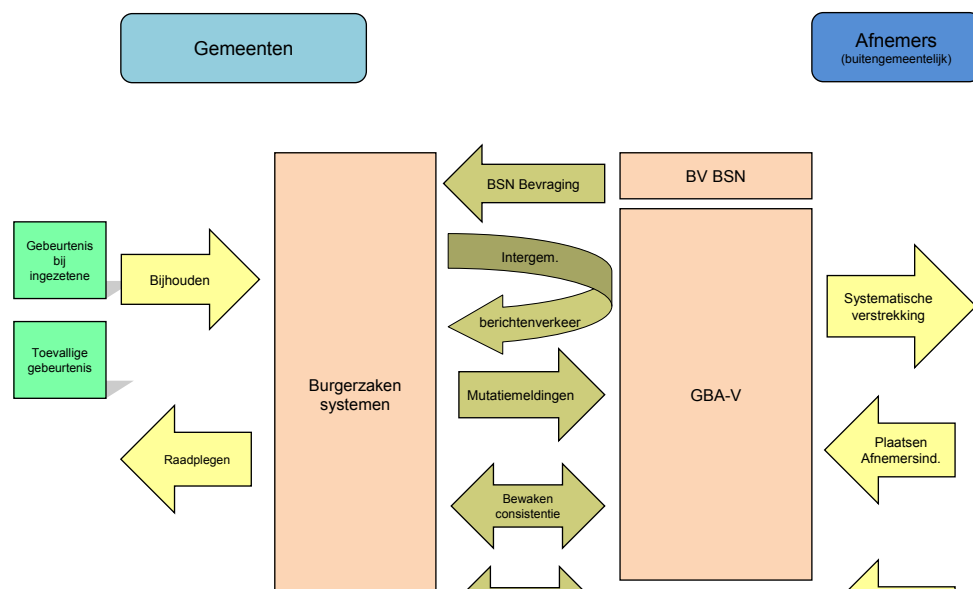
APP12	BZS-K kan, als één component, zijn diensten aan één of meer gemeenten bieden.
-------	---

Het beschikbaar hebben van GBA-V maakt dat gemeenten onderling minder afhankelijk van elkaar zijn. Deze ontwikkeling zou kunnen worden voortgezet door BZS-K-functionaliteit online aan te bieden aan (een deel van) de gemeenten. Een dergelijke stap zou ook de mogelijkheden voor plaatsonafhankelijke dienstverlening verder vergroten (NORA 6.1.1.3). Zie ook eis DST11 over plaatsonafhankelijke dienstverlening in sectie 4.5.2.

4.2 Diensten van de GBA

Het GBA-stelsel levert diensten aan burgers, gemeenten en afnemers.

DST01	<p>De componenten van het GBA-stelsel leveren gezamenlijk de volgende diensten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ondersteuning van bijhouding door gemeenten, • verstrekking van GBA-, RNI- en protocolleringsgegevens, • faciliteren van terugmeldingen, • ondersteuning van dienstverlening aan afnemers, • ondersteuning van beheertaken.
-------	---

Figuur 14: Globaal overzicht van de diensten van het GBA-stelsel

De beschrijving van diensten maakt het duidelijk welke diensten een gemoderniseerd GBA-stelsel kan leveren die momenteel niet voorzien zijn.

Het dienstenaanbod aan afnemers blijft in grote lijnen gelijk. Aanvullend krijgen afnemers de mogelijkheid om verzorgingsgebieden te selecteren voor dienstverlening aan burgers die anders dan door middel van een gemeentegrens zijn gegroepeerd (zie 4.3.2).

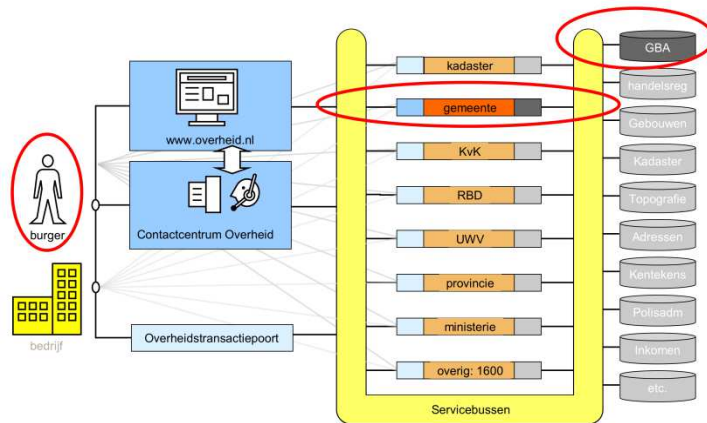
Voor een betrouwbaar en kwalitatief goed GBA-stelsel is noodzakelijk dat de communicatie tussen betrokken organisaties en tussen systeemcomponenten, zoals burgerzakensystemen, GBA-V en afnemerssystemen, volstrekt betrouwbaar is.

PRC07

De communicatie tussen GBA-componenten is betrouwbaar (routing, aflevering, persistentie, transactioneel).

4.2.1. Diensten worden geleverd op basis van een servicebus

Op grond van afspraken in NORA en NUP [2][1] worden de diensten geleverd op basis van servicebustechnologie (NORA 6.1.1.4, 6.1.1.8). Deze technologie betekent dat de diensten gestandaardiseerde koppelvlakken hebben en opgebouwd zijn uit gestandaardiseerde services. Deze koppelvlakken op verschillende niveaus maken het eenvoudiger om diensten aan te passen en nieuwe diensten te realiseren. Dit draagt bij aan de doelstelling van flexibiliteit door het gehele stelsel heen en levert dus een bijdrage aan de programma-doelstellingen. Omdat zowel de gemeenten als de afnemers intern ook voor andere toepassingen dezelfde of vergelijkbare servicebustechnologie gebruiken, is samenwerking met andere voorzieningen en het leveren van geïntegreerde dienstverlening mogelijk. De OverheidsServiceBus (OSB) levert de specificaties die deze samenwerking mogelijk moet maken (zie [13]).

Figuur 15: Het GBA-stelsel weergegeven in de NORA overzichtsplaat waarin de servicebus als ontkoppelvlaak tussen de onderdelen is weergegeven.

In de NORA wordt dit weergegeven als in de bovenstaande figuur (NORA 6.4.1, 6.4.2 en 6.4.3). De gele 'communicatielaag' wordt daar aangeduid met "servicebussen". Dat wil zeggen dat de verschillende onderdelen van de overheid conform de NORA samenwerken door voor hun onderlinge berichtenverkeer dezelfde specificaties te gebruiken, namelijk de OSB-specificaties.

4.3 GBA-V en andere landelijke voorzieningen in het GBA-stelsel

Na de beschrijving van organisatie en diensten in de voorgaande paragrafen, werken deze en de volgende paragrafen het GBA-stelsel verder uit in termen van functionaliteit. Eerst worden de landelijke voorzieningen behandeld (inclusief BAG en RNI), vervolgens de gemeentelijke voorzieningen, het berichtenverkeer en de kwaliteitscontroles.

4.3.1. Opbouw van GBA-V

In essentie is GBA-V een centraal systeem met een database en bijbehorende functionaliteit voor het verwerken van mutatiemeldingen op de gegevens, voor de verstrekking van gegevens en voor kwaliteitscontroles. De gegevens in de database komen overeen met de gegevens in de verschillende gemeentelijke burgerzakensystemen.

Naast GBA-V staat de TerugMeldVoorziening (TMV, NORA 6.2.6.4). Deze ontvangt terugmeldingen van afnemers en verzendt deze vervolgens naar de gemeente die bronhouder is van de betreffende gegevens. Daarna registreert de TMV de verschillende stadia van verwerking van de terugmelding. De ontwikkeling van de TMV zelf valt buiten de scope van programma mGBA, maar BZS-K communiceert met TMV. Dit waarborgt dat communicatie over terugmeldingen op een uniforme manier plaatsvindt.

APP06

BZS-K ontvangt en verwerkt terugmeldingen van TMV.

Om te voorkomen dat alle gemeenten of alle afnemers tegelijkertijd veranderingen moeten doorvoeren, is gekozen voor een geleidelijke transitie naar het nieuwe GBA-stelsel. Hierdoor is conversiefunctie en mogelijke andere technische 'migratieondersteuning' nodig die het mogelijk maken om bestaande en gemoderniseerde systemen met elkaar te laten communiceren.

TRA01	De overgang van het bestaande GBA-stelsel naar het gemoderniseerde GBA-stelsel vindt geleidelijk plaats; gedurende die periode ondervinden gemeenten, afnemers en hun cliënten zo min mogelijk hinder van de transitie.
-------	---

TRA02	Gedurende migratie van voorzieningen die gebaseerd zijn op het oude Logisch Ontwerp naar het nieuwe, vindt een correcte vertaling plaats van berichten tussen gemeenten en afnemers en tussen gemeenten onderling ongeacht de fase van migratie waarin zij zich bevinden.
-------	---

TRA03	Voor de inproductienamen van GBA-componenten en migratiefasen hebben belanghebbenden plannen opgesteld en afspraken gemaakt, die recht doen aan de integriteit van het GBA-stelsel en het feit dat dienstverlening niet mag stilvallen.
-------	---

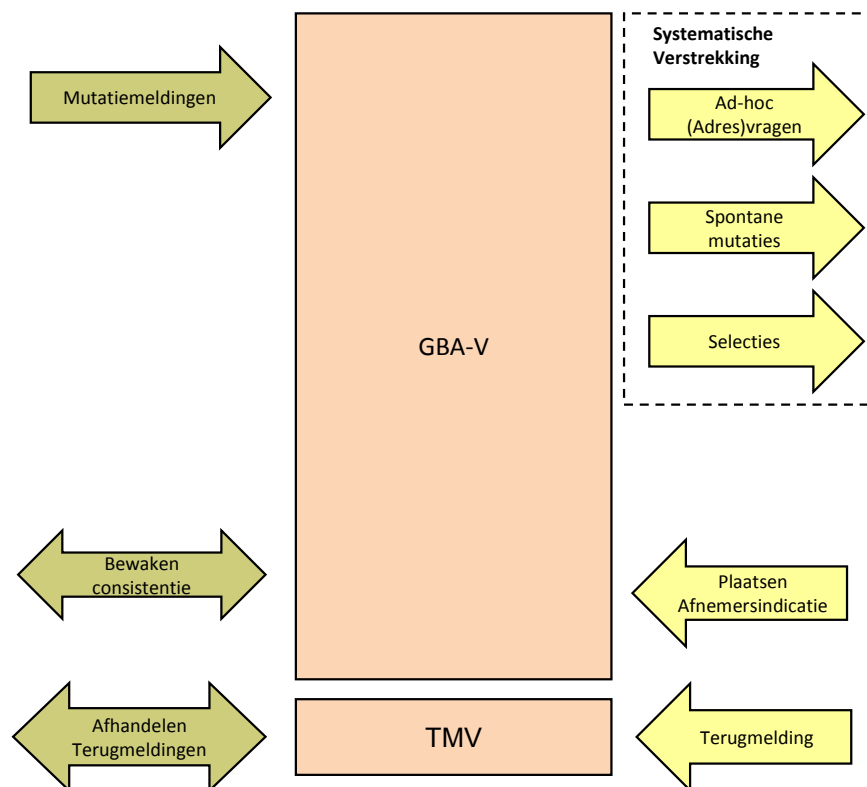
Bij een systeem als GBA-V is zorgvuldigheid met betrekking tot beveiliging en bescherming van privacy van eminent belang. De GBA kent daarvoor een zorgvuldig autorisatieproces. Technische voorzieningen moeten vanzelfsprekend voldoen aan de wettelijke eisen voor omgang met privacy-gevoelige gegevens en borgen dat GBA-gegevens alleen door die personen ingezien kunnen worden die daar ook daadwerkelijk toe gerechtigd zijn.

SEC02	Het GBA-stelsel waarborgt dat gemeenten en afnemers slechts die gegevens waartoe zij geautoriseerd zijn, kunnen actualiseren, raadplegen of als verstrekking kunnen ontvangen.
-------	--

4.3.2. Systematische verstrekking aan afnemers uit GBA-V

GBA-V neemt de taak van systematische verstrekking over van de burgerzakensystemen. De verschillende typen systematische verstrekking zijn weergegeven in Figuur 16 en worden in de volgende paragrafen behandeld. De functionaliteit voor afnemers blijft echter grotendeels dezelfde. De uitbreiding van de huidige GBA-V Online naar de hier beschreven volledige functionaliteit van GBA-V is onderdeel van de oplossingscomponent GBA-V Full Service (NORA 7.3.3).

DST09	Het GBA-stelsel kent de volgende vormen van gegevensverstrekking: <ul style="list-style-type: none"> • bevraging ("ad hoc"), • selectie, • automatische verstrekking aan afnemers ("spontane mutatie").
-------	--

Figuur 16: Verdere detaillering van de diensten voor landelijke voorzieningen

Ad-hocvragen

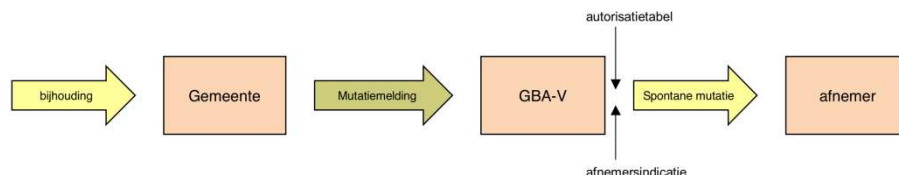
Afnemers kunnen nu al gebruik maken van een 'ad-hocservice' voor het stellen van ad-hocvragen en ad-hocadresvragen (dit is GBA-V Online)⁵. De huidige GBA-V ad-hocservice is gebaseerd op LO3 en voldoet niet volledig aan de eisen. De service is bijvoorbeeld niet opgesteld conform de OSB-specificatie.

Spontane mutaties

Spontane mutaties zijn bedoeld om afnemers in staat te stellen hun eigen kopie van de persoonsgegevens, waarvoor ze geautoriseerd zijn, bij te werken op basis van de gebeurtenissen die in de GBA worden vastgelegd, of om bedrijfsprocessen te starten op basis van de ontvangen gebeurtenis, in geval zij geen eigen kopie bewaren.

Het verzenden van de spontane mutaties uit GBA-V wordt geïnitieerd door het bijhoudingsproces. BZS-K ondersteunt het bijhoudingsproces en zorgt voor de juiste mutatiemelding aan GBA-V. Meteen na verwerking worden de spontane mutaties aan afnemers gepubliceerd (NORA 6.2.6.3). Het direct doorsturen van informatie op het moment dat die beschikbaar is, draagt bij aan een consistent GBA-stelsel.

⁵ In de huidige situatie zijn er dus twee manieren van het stellen van een ad-hocvraag, via het "oude" GBA-netwerk en via GBA-V Online.

Figuur 17: Belangrijkste stappen in het proces van het doorgeven van een gebeurtenis die bij gemeente wordt geregistreerd aan een afnemer

PRC01	BZS-K geeft wijziging van gegevens en verwerkte gebeurtenissen direct door aan GBA-V.
-------	---

PRC19	GBA-V verstrekt ontvangen wijzigingen en gebeurtenissen direct aan daartoe geautoriseerde afnemers.
-------	---

Ten behoeve van het ontvangen van spontane mutaties is daarnaast voorzien in de volgende services:

- een service voor het plaatsen en verwijderen afnemersindicaties,
- een service voor het specificeren van de gewenste spontane mutaties en eventuele verzorgingsgebieden,
- een service voor hersynchronisatie.

Ook als afnemers niet geautoriseerd zijn voor ad-hocvragen kunnen ze een verzoek indienen om de gegevens van een persoon opnieuw te leveren; er wordt dan niet gekeken naar voorwaardenregels, maar alleen of de afnemer inderdaad een indicatie op de desbetreffende persoonslijst heeft geplaatst. Afnemers doen dat in de huidige opzet zo nu en dan al door hun afnemersindicatie te verwijderen en daarna opnieuw te plaatsen.

De doelgroep van de afnemers kan worden ingeperkt door middel van een voorwaardenregel. Per afnemer en per soort verstrekking kan de gegevensset worden aangegeven (de huidige "kruisjestabellen").

De functionaliteit van de voorwaardenregel wordt aangepast aan het nieuwe gegevensmodel en de syntax wordt gemoderniseerd, zodat hij eenvoudiger te implementeren is. De huidige syntax dateert uit de periode dat er nog geen standaarden beschikbaar waren en diende bovendien te voldoen aan de voorwaarde dat hij platformonafhankelijk was. In de nieuwe opzet hoeven de regels alleen geïmplementeerd te worden in GBA-V en vervalt dus de eis van platformonafhankelijkheid.

GEG19	De syntax van voorwaarderegels voor het plaatsen van afnemersindicaties wordt vereenvoudigd en verrijkt en gebaseerd op standaard technieken, zodanig dat het opstellen en onderhouden van voorwaarderegels gemakkelijker wordt en de voorwaarderegels aansluiten bij de behoeften en gedragingen van afnemers.
-------	---

Selecties

Selecties leveren aan afnemers alle persoons- of adresgegevens die aan bepaalde karakteristieken voldoen, mits de betreffende afnemer geautoriseerd is voor de ontvangst daarvan.

DST04	Resultaten van een selectie worden geleverd via een service, via een netwerkprotocol of via een alternatief medium.
-------	---

UIT01	De bestands- en berichtformaten binnen het GBA-stelsel zijn gebaseerd op binnen de e-Overheid gangbare open standaarden.
-------	--

Afhandeling door GBA-V heeft voor de afnemers het voordeel dat ze nog slechts één bestand hoeven ontvangen in plaats van een bestand van iedere afzonderlijke gemeente.

DST10	GBA-V bundelt resultaten van selecties over één of meer gemeenten tot één geheel.
-------	---

Berichtinhoud

Hoewel de functionaliteit in grote lijnen ongewijzigd blijft, zullen de berichtstructuur en de berichtinhoud veranderen. Dit geldt voor alle vormen van systematische verstrekkingen (NORA 6.3.1.2). Uit performance-overwegingen zijn de huidige berichtinhouden zo 'zuinig' mogelijk: enkel van gewijzigde gegevens wordt de oude en nieuwe versie getoond. In de toekomst is het gewenst alle (actuele) gegevens van de PL, waar de betreffende afnemer voor geautoriseerd is, in het bericht te verzenden.

GEG02	Bij raadpleging of verstrekking krijgen afnemers alle GBA-gegevens waar ze recht op hebben en niet alleen de gewijzigde gegevens.
-------	---

In de huidige situatie kunnen er onopgemerkte fouten ontstaan als er een wijziging verloren gaat; in de nieuwe opzet wordt dit bij een volgende verstrekking gecorrigeerd.

De volledig service-geörienteerde architectuur maakt, nadat LO4 geheel is ingevoerd, het splitsen van doorgeven van gebeurtenissen en berichtinhoud mogelijk. Dit is voor de langere termijn het gewenste model voor het stelsel van basisregistraties.

Gevolgen voor autorisatie, afnemersindicaties en protocollering

Het GBA-stelsel hanteert een strikt regime voor autorisaties en transparantie van de verstrekkingen. Dit regime is gebaseerd op de GBA-wet en dient om het evenwicht tussen efficiënt gebruik en privacy te handhaven en transparant te maken. Voor de uitvoering van dit regime voorziet het GBA-stelsel in enkele specifieke diensten:

- autoriseren afnemer,
- plaatsen afnemersindicaties,
- inzage protocolleringsgegevens.

Voordat een afnemer aangesloten wordt dient deze de autorisatieprocedure te doorlopen (NORA 9.4.1-9.4.7). Hierbij wordt gecontroleerd of de afnemer op grond van de wet en regelgeving GBA-gegevens mag ontvangen en, zo ja, welke GBA-gegevens.

ORG15	Afnemers kunnen op basis van een formeel besluit hun autorisaties laten regelen; dit wordt door correcte procedures ondersteund.
-------	--

De doelbinding omvat niet alleen een beperking in de soort gegevens die een afnemer mag ontvangen, maar ook in de eis dat alleen gegevens mogen worden verstrekt over personen

waar de afnemer daadwerkelijk op basis van de wet recht op heeft. Dat betekent dat op iedere PL vastgelegd wordt welke afnemers mutaties mogen ontvangen van de gegevens over de betreffende persoon, dit zijn de afnemersindicaties (zie ook PRC03).

De derde specifieke GBA-dienst is de inzage protocolleringsgegevens. Protocollering betekent dat niet alleen in de autorisatietabel en de afnemersindicaties vastligt welke afnemers welke persoonsgegevens over welk persoon mogen ontvangen, maar dat daarnaast ook iedere daadwerkelijke verstrekking geregistreerd wordt. Dit wordt een bepaalde wettelijke periode bewaard. Burgers hebben recht op deze informatie.

APP08

GBA-V draagt zorg voor protocollering volgens de wettelijke verplichtingen.

Momenteel liggen deze gegevens vast in de burgerzakensystemen (zie LO3.6, paragraaf 4.2). Wanneer de systematische verstrekking naar GBA-V verhuist, dan worden de protocolleringsgegevens enkel nog in GBA-V vastgelegd. De gemeente moet dan bij een verzoek om inzage in de protocolleringsgegevens de betreffende gegevens uit GBA-V opvragen.

Indicatie op adres en het definiëren van verzorgingsgebieden

De huidige GBA kent slechts beperkte mogelijkheden om een 'verzorgingsgebied' te definiëren. Toch zijn er afnemers (bijvoorbeeld waterschappen en entadministraties) die in een gebied werkzaam zijn dat niet overeenstemt met gemeentegrenzen. Waar mogelijk wordt bij deze afnemers de doelgroep ingeperkt door het opnemen van postcodes of gemeentecodes in de voorwaardenregel van de afnemerstabel. Deze oplossing kent echter beperkingen: het aantal codes dat in een voorwaardenregel kan worden opgenomen is gelimiteerd en verzorgingsgebieden van afnemers vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen.

Daarnaast kent de GBA de mogelijkheid om een afnemersindicatie op adres te plaatsen. Een afnemer die daarvoor bevoegd is krijgt dan een bericht op het moment dat zich iemand op dat adres vestigt. Dit mechanisme werkt echter slechts voor één adres tegelijk.

PRC03

Autorisaties bepalen wat (welke gegevens, welke doelgroep/criteria, welk verzorgingsgebied) en hoe (bevraging, selectie, spontane verstrekking) afnemers ontvangen.

De specificatie bestaat uit één of meer postcodebereiken die tot het verzorgingsgebied behoren, en eventueel een aantal postcodebereiken die juist moeten worden uitgezonderd. Zodra een persoon zich vestigt in het gebied dat op deze manier is gedefinieerd wordt er automatisch een afnemersindicatie op de PL geplaatst.

Voordeel van deze opzet is dat de verzorgingsgebieden zeer nauwkeurig kunnen worden gedefinieerd en dat het beheer van de tabel voor het verzorgingsgebied bij de afnemer gelegd kan worden. De autorisatietabelregels kunnen in een aantal gevallen worden vereenvoudigd en het afzonderlijke mechanisme voor een indicatie op adres kan vervallen.

4.3.3. Koppeling met de BAG

Iedere gemeente is verplicht voor eind 2009 een eigen Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) in te richten en deze aan te sluiten op de Landelijke Voorziening BAG (LV BAG). De BAG bevat gegevens over adressen en gebouwen en geeft zekerheid over het bestaan van een bepaalde adressaanduiding door deze te koppelen aan een gebouw of een deel van een gebouw. Tussen het gemeentelijke BAG-systeem en de LV BAG vinden soortgelijke processen

plaats als tussen de burgerzakensystemen en GBA-V. Alle burgers in de GBA hebben in principe een woon- of briefadres dat overeen moet komen met een adresaanduiding in de BAG en die dus gerelateerd is aan een in de BAG gekend gebouw (NORA 6.2.6.1). De gemeente is op grond van de wet BAG die medio 2009 in gaat verantwoordelijk voor het juist leggen van deze relatie in het bijhoudingsproces van de GBA.

PRC11	Voor adresgegevens wordt een koppeling gelegd met de BAG als basisregistratie.
-------	--

4.3.4. Relatie met de RNI

De Registratie Niet-Ingezetenen (RNI) is een onderdeel van de Basisregistratie Personen, waarin personen worden opgenomen die voor verschillende Nederlandse overheidsinstellingen van belang zijn, maar niet in Nederland gevestigd zijn. Al deze personen krijgen of hebben een BSN. Degenen die al een BSN hebben, zijn eerder in de GBA geregistreerd geweest. Deze personen zijn nu binnen het GBA-stelsel vindbaar in de BV BSN.

Het ministerie van BZK is verantwoordelijk voor de RNI en heeft aangekondigd de wettelijke regeling van de RNI op te nemen in de geplande herstructurering van de GBA-wet in de vorm van het Wetsvoorstel Basisregistratie Personen.

De RNI bevat persoonslijsten (PL'en), net als de GBA, maar met enige verschillen in de gegevens. Aangezien het voorkomt dat iemand eerst in de GBA is ingeschreven en vervolgens naar de RNI verhuist wegens vestiging in het buitenland en dan weer – na toetsing van de authenticiteit van de gegevens – terug, is het gewenst dat de gehele persoonslijst in de RNI behouden blijft. Voor deze situaties komt opname in de RNI in plaats van opschorting van de PL in de laatste gemeente van vestiging binnen Nederland. De RNI functioneert dus in het GBA-stelsel als een soort 'gemeente' waar al diegenen 'wonen' die buiten Nederland gevestigd zijn.

GEG07	Persoonslijsten van RNI en GBA zijn qua structuur en inhoud uitwisselbaar, zodat bij omzetting van persoonslijsten de levensloop van de betrokkene zichtbaar blijft en geen andere relevante informatie verloren gaat.
-------	--

Voor afname van de RNI gelden dezelfde regels als voor afname van de GBA-V. Er wordt eveneens gewerkt met afnemersindicaties en zowel de gemeenten als veel van de GBA-afnemers zullen ook RNI-afnemer zijn. De daartoe benodigde functionaliteit is onderdeel van GBA-V Full Service.

RNI en GBA hebben veel overeenkomsten en afhankelijkheden. De aanstaande wet BasisRegistratie Personen (BRP) heeft betrekking op zowel GBA als RNI. De uitvoering van de projecten binnen mGBA houdt rekening met de relaties en afhankelijkheden.

4.3.5. Beheerfunctionaliteit in GBA-V

De huidige versie GBA-V Online biedt beperkte functionaliteit voor het beheer van GBA-V. Met de komst van GBA Full Service is het nodig de beheerfunctionaliteit uit te breiden. De huidige losstaande beheerfuncties dienen te worden opgenomen in een samenhangende beheerapplicatie waarin de benodigde functionaliteit per werkproces is gegroepeerd.

BEH01	Als onderdeel van de ondersteuning van beheertaken voorziet het GBA-stelsel in rapportage aan de betreffende beheerder over communicatie tussen GBA-componenten (zoals frequentie, omvang, fouten) en operatie van GBA-componenten (zoals logberichten, fouten).
-------	--

BEH06	De correcte werking van GBA-componenten kan zoveel mogelijk worden gecontroleerd, geconfigureerd en beïnvloed met behulp van geautomatiseerde ondersteuning.
	<p>De beheerapplicatie omvat de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • beheer in het algemeen, • monitoring, starten en stoppen van de applicatie, • configuratie, • ondersteuning van opschaling, • rapportages, • beheer van afnemers, • beheer rondom selecties, • beheer van de gegevens in GBA-V en de afhandeling van uitvalberichten en foutberichten, • alternatieve media. <p>Verder dient de beheerfunctionaliteit te voorzien in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een nieuwe user interface gericht op efficiënter werkwijze, • meer mogelijkheden om te zoeken in berichten, • koppelen van issues die binnen de beheerfunctionaliteit worden gemeld aan de incidentmanagementapplicatie van BPR, • werkvoorraad en toewijzing van afhandeling van issues, • functiescheiding en autorisatie per gebruikersgroep, • audit trail ten aanzien van de beheerhandelingen, • helpfunctionaliteit en documentatie.
BEH03	Ten behoeve van beheer en onderhoud zijn GBA-componenten voorzien van actuele, complete en consistente documentatie.
BEH05	De GBA-componenten (TEC06) bieden functionaliteit voor de ondersteuning van kwaliteitsborging van het GBA-stelsel.

4.4 De burgerzakensystemen

Na modernisering van de GBA zullen “burgerzakensystemen” bestaan uit de kern (BZS-K) en daarbij benodigde Aanvullende Modules (zie paragrafen 3.2.2 en 3.2.3). Deze burgerzakensystemen worden gebruikt voor het bijhouden van GBA-gegevens op basis van aangiften van burgers (gebeurtenissen). De workflow voor deze processen is onderdeel van een breed palet aan burgerzakendiensten. Als onderdeel van het GBA-stelsel voorzien deze systemen in het verzenden van de voorgeschreven berichten naar het stelsel en het verwerken van de ontvangen berichten.

Een burgerzakensysteem omvat in de toekomst in ieder geval de volgende voorzieningen:

- Diensten voor bijhouding inclusief de benodigde vraagberichten aan GBA-V, BV BSN (presentievraag) en andere gemeenten (intergemeentelijk berichtenverkeer) en de processen voor het afhandelen van complete berichtcycli;
- Diensten voor de inzage en incidentele verstrekking zoals uittreksels uit GBA;
- Verzenden van mutatiemeldingen aan GBA-V en hersynchronisatie;
- Verwerken van terugmeldingen, inclusief doorgeven van statusinformatie aan de TMV;

- Voorzieningen voor het aansluiten van binnengemeentelijke afnemers inclusief benodigde aansluiting op GBA-V voor het verstrekken van gegevens over burgers uit andere gemeenten (die voldoen aan de eisen voor transparante toegang, zie ORG7);
- Een BAG-koppeling om adresaanduidingen conform stelsel van basisregistraties vast te leggen.

4.4.1. Bijhoudingen

De bijhouding van GBA-gegevens vindt plaats met BZS-K. Als onderdeel van iedere bijhouding in BZS-K wordt een mutatiemelding naar GBA-V verzonden, zodat ook GBA-V bijgewerkt kan worden. Alleen wanneer direct na, of beter nog als onderdeel van het proces waarin de bijhouding bij de gemeente plaatsvindt, de mutatiemelding aan GBA-V wordt verzonden is er sprake van een real-time verwerken van de mutaties in GBA-V. Samen met de eis dat meldingen verstuurd worden op het moment dat ze beschikbaar zijn (PRC01 en PRC19) leidt dit tot een real-time werkend GBA-stelsel conform de doelstellingen (zie 2.6).

De verzending van dit mutatiebericht is onderdeel van dezelfde transactie en de verwerking in GBA-V vindt (bijna) real-time plaats. In technische zin verloopt dit proces niet synchroon, maar wel zonder tijdsvertraging, waardoor baliehandelingen hiervan geen hinder ondervinden. Bijhoudingsberichten en mutatieberichten bevatten de gehele PL in plaats van slechts een opsomming van gewijzigde gegevens (GEG02).

Ten behoeve van dienstverlening en een kwalitatief goede GBA is het van belang dat BZS-K en GBA-V onderling consistent zijn en dat controle op kwaliteit, consistentie en plausibiliteit mogelijk is.

DST05	De gegevens in GBA-V en BZS-K zijn consistent; het stelsel voorziet in functionaliteit om de consistentie te waarborgen.
PRC20	BZS-K draagt bij aan het terugdringen van fouten in de bijhouding door middel van ingebouwde consistentie- en plausibiliteitscontroles.
PRC21	GBA-V draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit van GBA-gegevens door middel van ingebouwde consistentie- en plausibiliteitscontroles.

4.4.2. Binnengemeentelijk gebruik van GBA-gegevens

Het gebruik van authentieke GBA-gegevens wordt belangrijker in het kader van de GBA als basisregistratie. Alle bijhouding van GBA-gegevens vindt plaats via BZS-K, waarvan de functionaliteit ontsloten is door Aanvullende Modules.

Gemeenten krijgen in hun rol van afnemer toegang tot GBA-V en kunnen via die weg toegang krijgen tot gegevens van personen die niet zijn ingeschreven in de eigen gemeente.

APP05	Toegang tot GBA-gegevens ten behoeve van bijhouding is alleen toegestaan via BZS-K; toegang tot GBA-gegevens voor gemeentelijke raadpleging kan via BZS-K of GBA-V verlopen.
-------	--

Door de real-time-koppeling tussen BZS-K en GBA-V, de kwaliteitscontroles in BZS-K en GBA-V, de verplichte bijhouding via BZS-K en de toegang tot GBA-V voor gemeenten ondersteunt het GBA-stelsel de betrouwbaarheid en actualiteit van GBA-gegevens, ongeacht of personen binnen of buiten de gemeente zijn ingeschreven.

4.4.3. Kernregistraties

Er zijn gemeenten die een kernregistratie of een soortgelijke voorziening hanteren voor hun interne informatiehuishouding. De GBA-gegevens zijn daarin opgenomen samen met gegevens uit andere gemeentelijke administraties en uit landelijke basisregistraties. Er zijn twee manieren om dit soort systeem aan te passen aan de nieuwe architectuur van de GBA:

- De kernregistratie bevat een kopie van de relevante GBA-gegevens. Middels het mechanisme van de spontane verstrekkingen wordt ervoor gezorgd dat deze gegevens actueel blijven, vergelijkbaar met de wijze waarop buitengemeentelijke afnemers dit doen (ORG08).
- De GBA-gegevens worden uit de kernregistratie verwijderd. Op het moment dat de GBA-gegevens nodig zijn, worden ze geraadpleegd in het burgerzakensysteem of GBA-V (via de transparante bevraging, zie ORG07).

4.4.4. BZS-K en binnengemeentelijke communicatie

BZS-K zorgt voor opslag van persoonslijsten van personen die bij de gemeente zijn ingeschreven en biedt diensten voor het opvoeren, bijhouden en raadplegen van persoonslijsten.

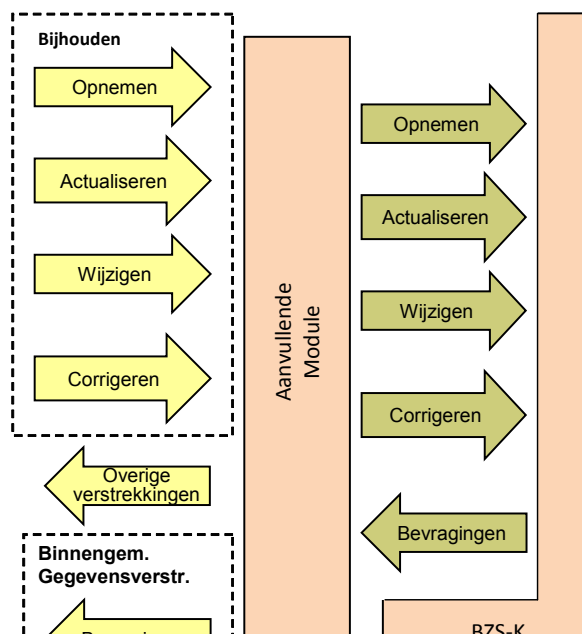
BZS-K omvat alleen dat gedeelte van een burgerzakensysteem dat noodzakelijk is om een consistente werking van het GBA-stelsel als een geheel, op basis van een service-georiënteerde architectuur, mogelijk te maken. BZS-K levert enkel de basisservices en heeft geen gebruikersinterface. De Aanvullende Modules vormen de gebruikersinterface en communiceren met BZS-K.

APP02	Aanvullende Modules hoeven niet uniform te zijn, maar maken allen gebruik van BZS-K-diensten via het daarvoor bestemde koppelvlak.
-------	--

APP03	Aanvullende Modules moeten optimaal aansluiten bij de verdere gemeentelijke ICT.
-------	--

Eén van de Aanvullende Modules zal bijvoorbeeld de applicatie voor Burgerzaken en de Burgerlijke Stand zijn. BZS-K levert, als het ware, de motor voor deze applicatie; de Aanvullende Module het dashboard. Aanvullende Modules zijn dus noodzakelijk om met GBA-gegevens te werken.

BZS-K zorgt bij iedere bijhouding voor controle van de ingevoerde gegevens (PRC20, APP05). Dit voorkomt dat gegevens die niet aan de kwaliteitseisen voldoen 'het stelsel binnenkomen'.

Figuur 18: Uitwerking van het “burgerzakensysteem” dat is uitgesplitst in BZS-K en Aanvullende Modules. Het koppelvlak tussen BZS-K en de Aanvullende Modules volgt dezelfde ontwerpfilosofie als voor het gehele GBA-stelsel. Dit betekent een open en gestandaardiseerd koppelvlak en aansluiting bij de gemeentelijke architectuur, zoals beschreven in GeMMA (ORG21).

4.5 Het berichtenverkeer en de bijbehorende diensten

Naast de functionaliteit van enerzijds GBA-V en anderzijds de burgerzakensystemen zijn de zogeheten berichtcycli, samenhangende workflows van berichten, essentieel voor het begrijpen van het GBA-stelsel. Hieronder wordt beschreven hoe dit in het toekomstige GBA-stelsel wordt vormgegeven (NORA 6.1.1.1).

4.5.1. Soorten berichten binnen het GBA-stelsel

Het huidige GBA-stelsel onderscheidt de volgende soorten berichten:

- *gegevensverstrekkingen aan afnemers*;
- *bijhoudingsberichten* (intergemeentelijk) – berichten die samenhangen met initiële inschrijvingen of vervolgschrijvingen en met toevallige gebeurtenissen;
- *intergemeentelijke bevragingen* – ad-hocvragen die gesteld worden ten behoeve van gemeentelijke taken;
- *mutatiemeldingen* (voor GBA-V) – berichten die na iedere bijhouding in BZS-K naar GBA-V worden verzonden om GBA-V bij te werken. Deze berichtenstroom kent een vertraging van maximaal één werkdag. Deze meldingen zijn identiek aan de spontane mutaties die als onderdeel van de gegevensverstrekking aan afnemers worden verstuurd, met dien

verstande dat GBA-V spontane mutaties ontvangt van iedere persoonslijst en dat dit niet afhangt van een afnemersindicatie.

4.5.2. Intergemeentelijke bijhouding

Uitgangspunt van het GBA-stelsel is dat iedere persoonslijst maar op één plaats wordt bijgehouden (gewijzigd) en dat een persoonlijst met de burger 'meeverhuist' als deze in een andere gemeente gaat wonen. Consequentie is dat de burger naar het loket van de eigen gemeente moet om aangifte te doen.

Op het gebied van dienstverlening vinden ontwikkelingen plaats om de dienstverlening minder plaatsafhankelijk te maken. Dit onderwerp is veel breder dan enkel de GBA en de verklaring voor 'plaatsafhankelijkheid' volgt vaak uit bestaande wet- en regelgeving.

Het faciliteren van deze plaatsafhankelijke dienstverlening is een doelstelling van de modernisering. Op dit moment zijn de contouren van deze vorm van dienstverlening nog niet volledig duidelijk.

DST11

Het GBA-stelsel biedt functionaliteit ter ondersteuning van plaatsafhankelijke dienstverlening door gemeenten.

4.5.3. Intergemeentelijke bevragingen

In de nieuwe opzet is het essentieel dat BZS-K GBA-V kan bevragen (de eis van transparantie, zie ORG07). In de huidige decentrale opzet moeten gemeenten elkaar onderling bevragen, bijvoorbeeld om gegevens te achterhalen over een burger die uit de eigen gemeente is verhuisd of om gegevens over gerelateerden op te vragen als deze in een andere gemeente wonen.

Bij de overgang naar het LO4-gegevensmodel ontstaan nog meer situaties waarin GBA-V bevroegd moet worden, omdat dan ook alle gegevens over gerelateerden uit andere gemeenten via GBA-V worden verkregen.

De invoering van de RNI leidt tot een soortgelijk proces: gegevens over niet-ingezetenen worden opgehaald uit de RNI op een vergelijkbare wijze als het ophalen uit GBA-V.

De huidige constructie waarbij GABA-gemeenten twee identiteiten hebben in het netwerk komt te vervallen. Dit maakt de toegang transparant en het wordt eenvoudig om onderscheid te maken tussen informatieverzoeken die door een gemeente worden gedaan en informatieverzoeken van afnemers.

4.6 Kwaliteitsbewaking

Het ontstaan van een landelijke kopie van persoonsgegevens in de GBA-V heeft consequenties voor de kwaliteitsbewaking. In plaats van de verstrekking aan afnemers dragen de gemeenten in het moderne stelsel de voortdurende zorg voor het direct doorgeven van mutatiemeldingen aan GBA-V. BZS-K zorgt hiervoor.

In de verstrekking aan afnemers vanuit gemeenten is het ontbreken van uniformiteit in processen en systemen in de gemeenten soms zichtbaar. In de praktijk zijn daar steeds oplossingen voor gevonden. Nu niet meer direct aan individuele afnemers geleverd wordt, maar aan één centraal GBA-V worden eventuele systematische afwijkingen sneller zichtbaar. Het bestaan van de GBA-V kan leiden tot een grotere behoefte aan uniformiteit in de basisprocessen, waarmee gemeenten de bijhouding van de GBA uitvoeren.

Het nieuwe stelsel opent ook nieuwe mogelijkheden voor het verbeteren van de kwaliteit van de gegevens in de GBA. Dat zal gebeuren op drie manieren:

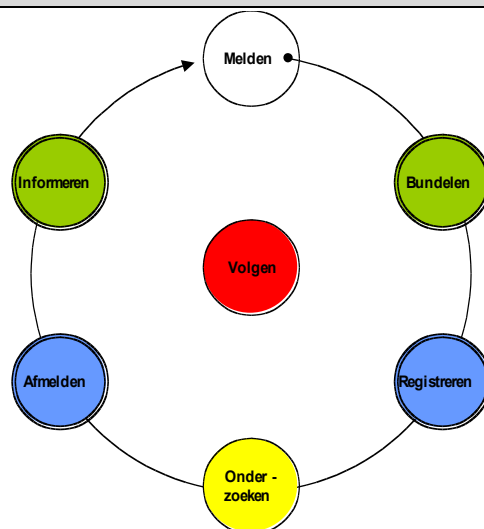
- *consistentie- en plausibiliteitscontroles op de individuele persoonslijsten* (personen ouder dan 120, data in de toekomst, ...) – Dit soort controles wordt primair uitgevoerd binnen BZS-K, als onderdeel van de gegevensinvoer (PRC20). Daarnaast zal GBA-V ook dergelijke controles uitvoeren (PRC21);
- *controles tussen verschillende persoonslijsten* – Naast de voor de hand liggende controles op dubbele A-nummers en dubbele BSN's kan ook worden gedacht aan controle op gegevens van gerelateerden en wederkerigheid van relaties (als op de PL van X staat dat er een huwelijk is met Y staat dit huwelijk dan ook met identieke gegevens op de PL van Y?);
- *terugmeldingen* – Op basis van terugmeldingen van afnemers of van andere gemeenten kunnen gegevens worden gecontroleerd en gecorrigeerd.

4.6.1. Terugmelden in het kader van basisregistraties

Terugmeldingen vormen een specifiek proces in het kader van de basisregistraties. Een voorziening voor het terugmelden aan GBA, de TerugMeldVoorziening (TMV), is reeds gerealiseerd en operationeel (zie [23]). Terugmeldingen ontstaan op basis van gerede twijfel bij de afnemer. Gerede twijfel wil zeggen dat de afnemer een aantoonbare reden heeft om te twijfelen aan bepaalde authentieke gegevens. Dit ontslaat de afnemer van de verplichting om deze authentieke gegevens uit de basisregistratie te gebruiken, mits er een terugmelding wordt gedaan. Het proces van terugmelden van binnengemeentelijke afnemers is de eigen verantwoordelijkheid van de gemeente en hier niet beschreven (NORA 6.2.6.4).

PRC10

De GBA-componenten voldoen aan de afspraken binnen het stelsel van basisregistraties met betrekking tot terugmeldingen en sluiten aan op voorzieningen voor terugmeldingen die beschikbaar zijn binnen dit stelsel van basisregistraties.

Figuur 19: Kwaliteitsbewaking gebundeld.

Het proces van het signaleren en afhandelen van een terugmelding kan als volgt worden weergegeven:

- Het proces begint met een terugmelding van een afnemer aan de TMV. In het kader van het stelsel van basisregistraties wordt een terugmeldfaciliteit (TMF) ontwikkeld die voor terugmeldingen van alle afnemers van alle basisregistraties bedoeld is en ingericht wordt als een service bovenop de OSB. De huidige TMV van GBA dient daarop aangesloten te worden (PRC10).
- De kwaliteitscontrole controleert zoveel mogelijk of er meerdere meldingen zijn die betrekking hebben op dezelfde set gegevens. Deze meldingen worden

- Het signaal wordt naar de verantwoordelijke gemeente gestuurd en daar geregistreerd binnen het Burgerzakensysteem en onder de aandacht van de gemeentelijke beheerder gebracht.
- De gemeente moet in ieder geval de terugmelding onderzoeken. Van de gemeente wordt verwacht dat ze aangeeft hoe lang het onderzoek naar verwachting zal duren. Het onderzoek kan verder inhouden dat één of meerdere groepen gegevens in onderzoek worden geplaatst.
- Op het moment dat het onderzoek is afgerond, verwijdt de gemeente de aanduiding “in onderzoek” en meldt de terugmelding af. Dit wordt binnen de TMV geregistreerd.
- Afhankelijk van de uitslag van het onderzoek worden uiteraard de gegevens al dan niet aangepast. Het doorleveren van de aangepaste gegevens gaat middels de standaard mechanismen die daarvoor zijn benoemd.
- GBA-V gaat na welke afnemers de terugmelding hebben gesignaleerd en informeert ze over het afronden van het onderzoek.

Onderdeel van de regelgeving rond de authentieke registraties is dat een onderzoek naar juistheid van gegevens aan een termijn wordt gebonden. Het zal dus niet meer mogelijk zijn om een onderzoeksvlag te gebruiken als een indicatie van twijfel over de juistheid van de gegevens en deze permanent te laten staan. Op een zeker moment zal de gemeente de knoop moeten doorhakken en besluiten het gegeven aan te passen of ongewijzigd te laten. Een onderbouwing van deze beslissing kan worden vastgelegd als commentaar in het logboek (zie hoofdstuk 6). Een burger die het met een dergelijk besluit niet eens is, kan dan een beroep doen op de rechter. Overigens geldt de regelgeving over verplicht gebruik, terugmelding en onderzoek alleen voor het deel van de GBA-gegevens dat als authentiek is aangemerkt.

5 Architectuur

Dit hoofdstuk gaat in op de kaders voor architectuur van de GBA. Het daadwerkelijk realiseren onder architectuur is van belang om de gewenste flexibiliteit ten aanzien van wijzigingen te bereiken en om standaardisatie binnen de overheid mogelijk te maken. De architectuur draagt bij aan de doelstelling van flexibiliteit en aan de afspraken over standaardisatie binnen de overheid. De NORA versie 2.0 is een uitgangspunt voor deze definitiestudie [2].

5.1 De GBA en de principes van de NORA

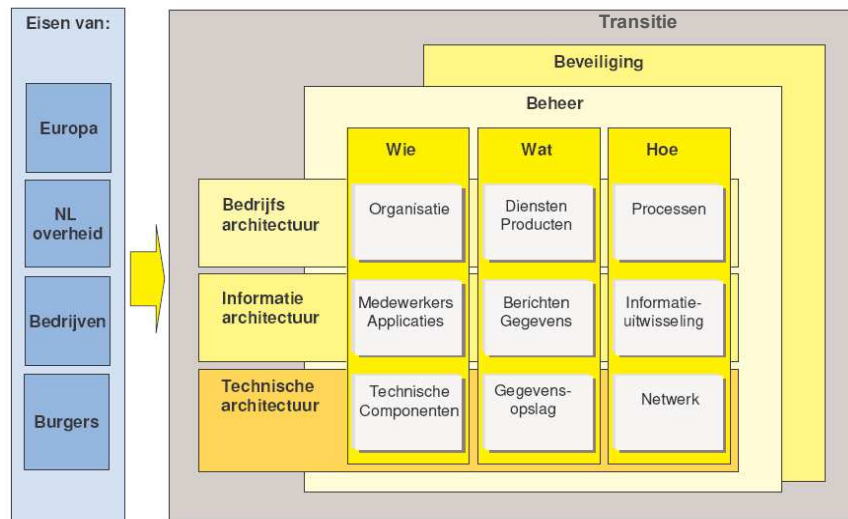
De NORA (Nederlandse OverheidsReferentieArchitectuur) bevat inrichtingsprincipes, modellen en standaarden voor het ontwerp en de inrichting van de elektronische overheid. Het biedt een referentiekader voor het ontwikkelen van architecturen voor vormen van samenwerking binnen de e-overheid (zie ORG10) op het niveau van organisatie en processen, informatie en gegevens en technologie.

De NORA maakt onderscheid tussen fundamentele en afgeleide principes. De twintig *fundamentele principes* geven de doelstellingen weer. De fundamentele principes zijn afgeleid van wensen van burgers, bedrijven én politiek ten aanzien van het functioneren van de overheid als moderne dienstverlener. Op basis van de twintig fundamentele principes zijn ongeveer 140 *afgeleide principes* gedefinieerd. Een afgeleid principe geeft richting aan het ontwerp. De afgeleide principes zijn derhalve meer bedoeld voor de communicatie met architecten en ontwerpers dan voor communicatie met bestuurders. De in dit document vermelde nummers “NORA n.n.n.n” verwijzen naar de afgeleide principes.

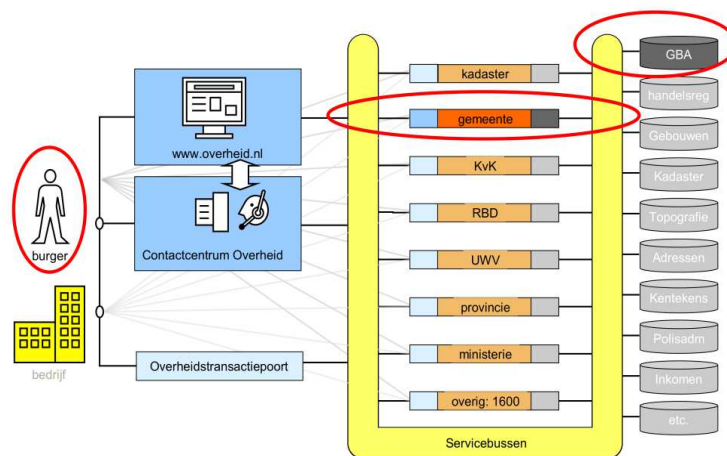
De voor GBA relevante fundamentele principes zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Fundamentele NORA-principes	
P8	Eenmaal uitvragen van gegevens, meermalen gebruiken; de organisaties in het publieke domein zullen burgers en bedrijven niet opnieuw om gegevens vragen die bij de overheid al bekend zijn
P12	Organisaties in het publieke domein geven burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen inzicht in de status van voor hen lopende dienstverleningsprocessen (transparante, traceerbare dienstverleningsprocessen).
P17	Organisaties in het publieke domein organiseren zich als een onderdeel van een integraal opererende en als eenheid optredende overheid, die in haar handelen naar burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen consistent en betrouwbaar is.
P18	Organisaties in het publieke domein gebruiken gegevens die accuraat, actueel en volgens wettelijke normen beveiligd zijn en delen die gegevens met andere organisaties in het publieke domein
P19	Gebruik waar mogelijk generieke componenten. Organisaties in het publieke domein streven er naar om beschikbare gemeenschappelijke voorzieningen te gebruiken, als deze op de punten functionaliteit, beveiliging en kosten gelijkwaardig zijn aan individuele voorzieningen.
P20	Standaardiseer waar mogelijk koppelvlakken en hiermee samenhangende componenten. Organisaties in het publiek domein streven er naar hun koppelvlakken en hiermee samenhangende componenten te standaardiseren, waardoor het eenvoudiger wordt om in ketens samen te werken en gebruik te maken van generieke voorzieningen.

De gehanteerde modellen in voorliggende definitiestudie dienen ter ondersteuning van de tekst en zijn zoveel mogelijk afgestemd op de “look and feel” van de NORA. Daarom zijn ook de eisen die in deze definitiestudie zijn geformuleerd, ingedeeld op basis van het NORA-negenvlakmodel.

Figuur 20: het negenvlaksmodel van de NORA dat gebruikt is voor de indeling van de in deze definitiestudie vastgestelde eisen voor het toekomstige GBA-stelsel.

Figuur 21: Plaats van het GBA-stelsel in de architectuur van de overheid

De NORA gaat uit van een service-georiënteerde architectuur (ORG11). De overheid wil/moet steeds sneller kunnen inspelen op de veranderende vraag van burgers, bedrijven of andere overheidsinstellingen. Daarbij besluiten organisaties bijvoorbeeld om in toenemende mate activiteiten te centraliseren, in het geheel af te stoten of uit te besteden aan derden. Omgekeerd worden ook samenwerkingsverbanden met ketenpartners aangegaan. Dit vereist een hoge mate van flexibiliteit van de mensen, organisatie (processen) en de middelen. Service-oriëntatie richt de aandacht op de manier waarop zaken (vragen van de burger) worden behandeld door de organisatie. Door processen als een samenstelling van procesbouwstenen (services) te definiëren, kunnen de services door een aparte besturing als modules in een werkstroom worden gekoppeld. Hierdoor ontstaat maximale flexibiliteit als bedoeld in de programmadoelstelling.

De verdere uitwerking invulling van het negenvlaksmodeel voor het GBA-stelsel gebeurt in een op te stellen ProgrammaStartArchitectuur en binnen de projecten van mGBA.

5.2 De realisatie van GBA-componenten

De realisatie van GBA-componenten sluit aan bij de ontwikkelingen en afspraken binnen de elektronische overheid. Dit 'aansluiten' betekent het toepassen van e-Overheidsstandaarden, maar ook de inzet en hergebruik van voorzieningen die voor de GBA benodigde functionaliteit bieden, in plaats van het binnen het programma mGBA 'nabouwen' van dergelijke functionaliteit.

APP10	GBA-componenten (TEC06) voldoen aan de binnen de e-Overheid geldende standaarden en uitgangspunten.
TEC07	Het gebruik en de inzet van softwarebouwstenen voor GBA-V en BZS-K sluit aan op de geldende norm binnen de e-Overheid met betrekking tot open source, open standaarden, eigenaarschap en intellectueel eigendom.
UIT02	Alle koppelvlakken van GBA-V en BZS-K zijn volledig open en daarmee voor iedereen beschikbaar.

Ten behoeve van efficiënt en risico-arm onderhoud, moet de programmatuur op een kwalitatief goede en gedocumenteerde wijze worden ontworpen en ontwikkeld.

APP11	Het ontwerp, de opzet en codering van GBA-V, BZS-K en Aanvullende Modules zijn modulair en gericht op een goede aanpasbaarheid en een zo voordelig mogelijk onderhoud.
-------	--

5.3 De GBA en de architectuur van gemeenten

Gemeenten worden geconfronteerd met snel wijzigende verantwoordelijkheden en regelgeving. Om de veranderingen richting e-gemeenten door te kunnen voeren zijn aanpassingen in de ICT nodig. Op basis van de NORA is door EGEM een architectuur voor gemeenten opgesteld om daarin te ondersteunen: de GeMMA (GeMeentelijke ModelArchitectuur).

Toepassing van deze architectuur is eenvoudiger wanneer een nieuw zelfstandig systeem gerealiseerd wordt, dan wanneer ingegrepen moet worden op bestaande gemeentelijke systemen en pakketten. De keuzes en eisen die voor het moderne GBA gelden, kunnen daarom niet los gezien worden van zowel de huidige architectuur bij gemeenten als de gewenste toekomstige architectuur van de gemeenten als beschreven in GeMMA.

ORG21	Waar relevant sluiten de GBA-componenten (TEC06) aan op de gemeentelijke referentiearchitectuur, zoals vastgelegd in GeMMA.
-------	---

5.3.1. Huidige architectuur bij de gemeenten

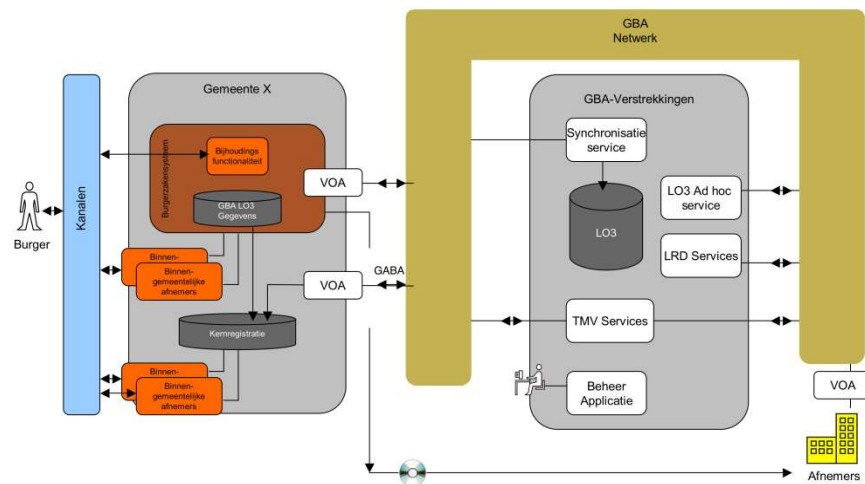
De huidige architectuur en ICT-inrichting bij gemeenten verschilt; deze paragraaf geeft een gegeneraliseerd beeld. De bestaande burgerzakensystemen hebben een architectuur die sterk

afwijkt van de GeMMA en die meer aansluit bij een organisatie in afzonderlijk opererende (verkokerde) gemeentelijke diensten en afdelingen. Grote aanpassingen aan deze systemen of volledige nieuwbouw lijken noodzakelijk om burgerzaken op een goede manier onderdeel van de elektronische gemeente te maken. Op dit moment werken de betreffende marktpartijen ieder conform hun eigen individuele beleid aan deze verandering en nemen zij geen deel in bijvoorbeeld de ANDEZ-aanbestedingen ten behoeve van vernieuwen van de ICT van de gemeenten.

Een inrichting rondom de GBA die nu vaak wordt aangetroffen bevat de volgende componenten:

- burgerzakensysteem,
- datadistributiesysteem,
- terugmeldvoorzieningservice.

Figuur 22: Huidige GBA inclusief GBA-V Online

Zowel 'GetronicsPinkRocade-gemeenten' als 'Centric-gemeenten' hebben soortgelijke componenten. Indien men de gemeentelijke inrichting rondom de persoonsgegevens eruit licht, dan heeft men vaak een specifieke burgerzakenapplicatie met daaraan gekoppeld een administratie (database) met persoonsgegevens. Vanuit deze administraties worden afnemers bediend. Binnengemeentelijke afnemers worden soms bediend door een centraal gegevensmagazijn of datadistributievoorziening. Circa 350 gemeenten hebben bij BPR een licentie aangevraagd om buitengemeentelijke persoonsgegevens te bevragen (Gemeente Als Buitengemeentelijke Afnemer ofwel de GABA-aansluiting). Totdat er een nieuwe voorziening, zoals het nieuwe BZS-K aanwezig is, zal een Verzend- en Ontvangststation voor Afnemers (VOA) en een mailbox noodzakelijk zijn voor intergemeentelijk verkeer.

Voor uitwisseling van gegevens binnen gemeenten bestaat een open overheidsstandaard: StUF, het Standaard UitwisselingsFormaat. StUF definieert de structuur van berichten en voor precieze invulling binnen een domein kent StUF zogenaamde 'sectormodellen'. Voor gemeenten bestaat StUF-bg (binnengemeentelijk).

BZS-K sluit aan bij de door gemeenten gebruikte berichtenstandaarden.

standaard voor de overdracht van gegevens.

Burgerzakensysteem/persoonsinformatievoorziening

Met het burgerzakensysteem worden persoonsgegevens onderhouden. Daarnaast bevatten de huidige burgerzakensystemen functionaliteit voor het leveren van systematische verstrekkingen aan afnemers. Het burgerzakensysteem is de enige applicatie binnen gemeente die de authentieke persoonsgegevens kan muteren.

Het agentschap BPR heeft de applicaties die ontwikkeld worden door leveranciers vooraf getoetst en toegelaten om geïmplementeerd te worden bij gemeenten die daarvan gebruik willen maken. Elke nieuwe release wordt vooraf getoetst. Het systeem is opgebouwd rond een kern van persoons- en adresgegevens. Soms is deze voorzien van webservices, waardoor elektronische aangiften van verhuizingen bijvoorbeeld automatisch kunnen worden verwerkt. Dit zijn functionaliteiten die op verschillende wijzen kunnen communiceren met de standaard pakketten. Door middel van StUF-berichten worden mutaties via het datadistributiesysteem gedistribueerd naar al de binnengemeentelijke afnemers.

Daarnaast ondersteunen burgerzakensystemen andere burgerzakenprocessen ten behoeve van verkiezingen, burgerlijke stand, automatische registratie van rijbewijsgegevens, naturalisatieonderzoek et cetera.

Datadistributiesysteem

Het datadistributiesysteem verbindt verschillende (binnengemeentelijke) applicaties met elkaar en voorziet deze van actuele basisgegevens. Deze basisgegevens worden in de vorm van StUF-bg-berichten verspreid naar de applicaties die op het datadistributiesysteem zijn aangesloten. StUF-bg-berichten geven de laatste stand van zaken door aan de aangesloten applicaties. De afhandeling van een dergelijk bericht verschilt per applicatie. Deze datadistributiesystemen kunnen zijn voorzien van een Verzend en Ontvangen module (VOA) voor buitengemeentelijk berichtenverkeer. Hierdoor kunnen ook mutaties uit andere gemeenten worden doorgevoerd.

VOA-Koppeling met GBA-netwerk

De VOA is een GBA-netwerkkoppeling. Deze koppeling is geschikt voor de geheel automatische afwikkeling van GBA-berichten bij gemeenten en afnemers. De VOA handelt berichtencycli, zoals gedefinieerd in de LO-specificatie, autonoom af. Het systeem controleert de berichten en verwerkt uitsluitend de goedgekeurde berichten.

De VOA is gespecificeerd in het huidige Logisch Ontwerp. Er zijn meer leveranciers en dus ook verschillende VOA's. Zowel gemeenten als afnemers hebben een VOA, alleen de afnemers die enkel LO3-ad-hocservices afnemen, hebben geen VOA.

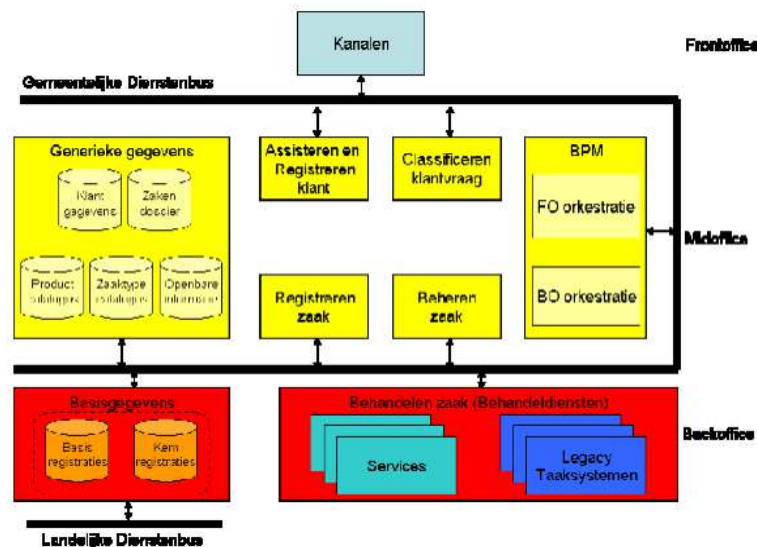
Terugmeldingen

Veel gemeenten hebben eigen voorzieningen ontworpen of procedures beschreven om binnengemeentelijke terugmeldingen te kunnen verwerken. Sommige gemeenten hebben hun e-mailapplicatie ingezet om interne meldingen te kunnen verwerken. Een medewerker van burgerzaken plaatst handmatig de indicatie 'in onderzoek' op de PL. Dit leidt tot een aanpassing van GBA-V via de reguliere mutatiemeldingen.

Er zijn ook gemeenten die een eigen webservice hebben gebouwd en deze via intranet ter beschikking stellen. Leveranciers zijn nog niet zover dat men deze functionaliteit (op basis van de WSDL van BPR) heeft geïntegreerd in de eigen applicaties.

5.3.2. Toekomstige architectuur bij gemeenten

De GeMMA beschrijft de architectuur die nodig is om de gemeentelijke ambities als beschreven in paragraaf 2.4 mogelijk te maken. De GeMMA-architectuur gaat uit van scheiding tussen front-office, mid-office en back-office en de toepassing van diverse standaarden. Het omvat meerdere onderdelen, naast een procesarchitectuur, het RSGB-gegevensmodel en de StUF-berichtenstandaarden.

Figuur 23: Informatiearchitectuur gemeenten conform GeMMA

Bovenstaande informatiearchitectuur voor gemeenten toont een verder uitgewerkte visie op de processen in de toekomstige gemeente waarin de front-office (kanalen) gescheiden is van back-office en waarin de processen allemaal via een mid-office worden afgehandeld. Een "BPM" component in de mid-office regisseert de processen. Deze hoort typisch in een service-georiënteerde architectuur zoals ook voor de GBA voorzien in de modernisering.

Belangrijke consequenties zijn:

- Toepassen van uniform gegevensmodel met een zakendossier voor het vastleggen van de dienstverlening aan de burger en een volledige toepassing van het stelsel van basisregistraties. Dit is vastgelegd in de RSGB (onderdeel van GeMMA), zie paragraaf 6.4.
- Een binnengemeentelijke diensten- of servicebus met berichtuitwisseling op basis van StUF 3.0-specificatie.

Een andersoortige consequentie is dat er dermate veel ICT-veranderingen op de gemeenten afkomen dat deze in toenemende mate hun ICT onderbrengen in shared-servicecentra. Dit is in paragraaf 2.4 en APP07 al vermeld als een element waarmee bij verdere modernisering van de GBA rekening gehouden moet worden.

Er bestaat derhalve een afhankelijkheid tussen Modernisering GBA en de voorziene fundamentele verandering van de architectuur van de gemeenten. De uitvoering van Modernisering GBA draagt bij aan een gemeentelijke architectuur conform GeMMA.

6 Gegevensmodel

Dit hoofdstuk beschrijft op hoofdlijnen de verbeteringen van het GBA-gegevensmodel en welke uitgangspunten daarbij van toepassing zijn. Bij het opstellen van de definitiestudie is rekening gehouden met de werkzaamheden van de Werkgroep Gegevensset.

GEG17	Het GBA-gegevensmodel is een geoptimaliseerd relationeel model en beschrijft persoonsgegevens, gebeurtenissen, historische gegevens, administratieve gegevens en protocolleringsgegevens.
BEH02	Het Logisch Ontwerp is gedefinieerd op basis van standaarden voor specificatie, notatie en modellering.

6.1 Gronden voor het wijzigen van het gegevensmodel en de gegevensset

In het kader van de modernisering van de GBA zijn de nodige voorstellen gedaan om de gegevensset van de GBA aan te passen. Een quick-scan onder gemeenten en afnemers van de GBA, een NVVB-rapport “Vereenvoudiging GBA” en enkele wensen van het Ministerie van Justitie waren in 2005 aanleiding om wijzigingen in het GBA-gegevensmodel, inclusief het gegevenswoordenboek⁶ voor te stellen. De redenen om het gegevensmodel en de gegevensset aan te passen zijn:

- Gegevens van gerelateerden moeten, conform het werken als basisregistratie, ontleend worden aan de persoonslijst van de persoon. In de huidige situatie bevat de PL een kopie van gegevens van andere personen waarmee een relatie bestaat. Deze persoonsgegevens liggen zodoende op verschillende plaatsen dubbel vast en worden niet consequent bijgewerkt. Doordat men ook nieuwe relatiesoorten wil gaan opnemen, zoals “briefadresgever”, zullen relatiegegevens vaker wijzigen dan bijvoorbeeld gegevens over ouders en dient er per relatie naast de identificatie ook een relatiesoort te worden vastgelegd.
- Door het gebruik van GBA-V zijn verwijsgegevens overbodig geworden. In GBA-V kan op basis van eerdere woon- of geboorteplaats altijd achterhaald worden wat de meest actuele of laatste gemeente was waarin een persoon gevestigd is of was.
- Op dit moment kan een categorie op een PL slechts eenmaal per etmaal worden gewijzigd. Aanpassing van de gegevensset is noodzakelijk om meerdere mutaties op één dag te kunnen registreren.
- De structuur van de GBA-gegevens is complex, waardoor de bijhouding als ingewikkeld wordt ervaren. Een benodigde vereenvoudiging in de structuur maakt de werkprocessen van burgerzaken simpeler, waardoor het eenvoudiger wordt om medewerkers op te leiden en er minder fouten op zullen treden.
- Opschoning van ongebruikte gegevens [15].
- Om te kunnen voldoen aan de NORA-principes, moet de nodige redundantie uit de gegevensset gehaald worden en moeten de metagegevens worden ingericht.

---

⁶ Daar waar dit hoofdstuk spreekt over het ‘gegevensmodel’, worden zowel de structuur en syntax van de gegevens, als de semantiek van de gegevens bedoeld.

6.2 De belangrijkste wijzigingen

Een persoonslijst is het geheel aan gegevens dat over een persoon in de GBA is opgenomen. De persoonslijst is opgebouwd in verschillende deelverzamelingen van gegevens. De persoonslijst in het huidige LO3.6 in de gemeentelijke administraties, is maximaal opgebouwd uit 15 actuele categorieën (ervan uitgaande dat bijvoorbeeld 'kind' gezien wordt als één categorie, onafhankelijk van het aantal kinderen).

Verwijsgegevens zijn niet opgenomen in GBA-V. Een verwijzing is, in het huidige stelsel, een van de persoonslijst afgeleide verzameling gegevens die verwijzen naar een volgende, niet noodzakelijk huidige, gemeente van inschrijving.

Na de oplevering van de Definitiestudie Startpakket GBA (2005) is een werkgroep Gegevensset ingesteld. Deze heeft de wijzigingsvoorstellen nader uitgewerkt en onderzocht en in de vorm van wijzigingsadviezen aan de stuurgroep mGBA voorgelegd. Op 16 maart 2006 heeft de stuurgroep mGBA de adviezen overgenomen. De wijzigingsadviezen hebben betrekking op onderwerpen als het opnemen van historie, briefadressen, brondocumenten, gebeurtenissen, kiesrecht, naamsgegevens en nationaliteit.

De komst van BZS-K biedt een unieke mogelijkheid om het model grondig te herzien. Op dit moment is voorzien om een beperkt aantal wijzigingsvoorstellen in normale nieuwe releases van het LO3.x op te nemen, omdat als gevolg van nieuwe wetgeving aanpassing noodzakelijk is, al vóór de implementatie van BZS-K (bijvoorbeeld de koppeling met de BAG in LO3.7, effectief per 1 november 2009)⁷.

De feitelijke herziening en herdefinitie van het gegevensmodel vindt plaats in een project onder het programma mGBA.

6.3 De NORA-eisen met betrekking tot GBA-gegevens

Voor het leveren van diensten aan burgers en services aan de afnemers zijn in veel gevallen gegevens uit de GBA noodzakelijk. Er is in de NORA een aantal principes gedefinieerd waarmee het gebruik van de gegevens uit basisregistraties, onder meer de GBA, mogelijk wordt. Daarbij valt te denken aan afspraken over toegankelijkheid van de gegevens, verantwoordelijkheden voor beheer, betekenis van de gegevens et cetera (NORA, hoofdstuk 6). In deze paragraaf worden de meest relevante NORA-principes voor de mGBA besproken.

6.3.1. Eigenaar en bronhouder van gegevens

Gegevens zijn statisch en worden beheerd door een organisatie. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de bijhouding van de gegevens van de personen die woonachtig zijn in de eigen gemeente. Elke wijziging wordt in een logboek vastgelegd, zie GEG17 die stelt dat het gegevensmodel ook administratieve gegevens beschrijft. Door de introductie van plaatsonafhankelijke dienstverlening, kunnen loketten van gemeenten diensten verlenen aan inwoners van andere gemeenten.

Door de bijhouding van een logboek wordt het mogelijk te achterhalen, wie welke gegevens aangepast heeft in de PL, zie GEG18 in sectie 6.7 die aangeeft dat gegevens over wijzigingen vastgelegd worden. Daarmee ontstaan nieuwe mogelijkheden om een gedeelde verantwoordelijkheid over de gegevens van één PL in te stellen. Dit sluit aan bij het NORA-principe 6.2.3.4. Elk gegeven kent een eigenaar en een beheerder. De eigenaar van een

---

⁷ Memo Inhoud LO3.7: Gebruikersoverleg 2 september 2008, van BPR, afdeling S&A onderdeel K&E.

gegeven is verantwoordelijk voor de kwaliteit (actualiteit, betrouwbaarheid) van een gegeven (NORA 6.2.3.5). Op stelselniveau wordt vaak het begrip 'bronhouder' gehanteerd als de 'eigenaar' van het gegeven.

Gegevensverzamelingen die eigendom zijn van een overheidsorganisatie worden – met inachtneming van nadere wettelijke regels – ter beschikking gesteld aan de gehele overheid (NORA 6.2.3.6). Dit NORA-principe wordt gerealiseerd door de GBA-V in te zetten als distributie (bron) voor persoonsgegevens naar de afnemers.

Van geleverde gegevens is de kwaliteit bekend (NORA 6.2.3.7). Indien een afnemer op de hoogte wenst te blijven van de gegevens en daarvoor een afnemersindicatie geplaatst heeft bij een persoonslijst binnen de GBA-V, wordt deze ook op de hoogte gebracht van het feit dat het 'actuele gegeven' in onderzoek is. Daarmee wordt een uitspraak gedaan over de kwaliteit van de gegevens. In juridische zin heeft dat consequenties. De afnemer zal dan zelf besluiten om eventueel het juiste gegeven bij de burger zelf op te vragen.

6.3.2. Metagegevens

Voor het ontsluiten van informatie is het essentieel dat er landelijke afspraken zijn over de metagegevens. Advies@Overheid heeft een voorstel gemaakt voor een landelijke set met metagegevens voor het ontsluiten van informatie. Dit betreft een uitbreiding op de Dublin Core Standaard tot de standaard Dublin Core Government. Daarnaast heeft een werkgroep Metagegevens in het Stelselhandboek een aantal richtlijnen uitgewerkt. Daarin is de minimale set van metagegevens en afspraken uitgewerkt, die basisregistraties moeten opnemen omschreven om het stelsel te laten werken. In de RSGB is daarvan gebruik gemaakt. (NORA-6.2.3.1) Binnen de e-overheid worden metagegevens geregistreerd op het moment dat brongegevens worden ontvangen of zaakgegevens wijzigen. Bij voorkeur geschiedt dit automatisch.

GEG20	<p>Het GBA-gegevensmodel bevat, in lijn met het stelselhandboek, tenminste de volgende metagegevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • datum ingang en einde geldigheid (eventueel met tijdsaanduiding), • datum en tijdstip van registratie, • indicatie authenticiteit, • indicatie bijhouding opgeschort, • indicatie geheim, • indicatie in onderzoek.
-------	---

De onderstaande tabel beschrijft de implementatie van de metagegevens binnen het Logisch Ontwerp.

Stelselhandboek	Wijze van implementatie binnen GBA LO3.6 (administratieve gegevens)
Datum ingang + einde geldigheid (evt met tijdsaanduiding)	Categorieën zijn opgebouwd uit gegevensgroepen. Per groep wordt de geldigheid (groep 85) geregistreerd. Waarin alleen nog de begindatum geldigheid is opgenomen. Tijdstip wordt thans niet opgenomen in het GBA.
Datum en tijdstip van registratie	Per categorie wordt de opneming vastgelegd op datum.

Indicatie authentiek	Dit is in de wet geregeld, maar is niet in het model terug te vinden.
Indicatie bijhouding opgeschort	Dit wordt in een categorie (7 inschrijving) geregistreerd
Indicatie "geheim"	Dit wordt in een categorie (7 inschrijving) geregistreerd.
Indicatie "in onderzoek"	Op categorie-niveau wordt in de gegevensgroep Procedure het metagegeven gebruikt om kenbaar te maken dat een categorie per bepaalde datum "in onderzoek" staat.

6.3.3. Gegevenskwaliteit en de status in onderzoek

De indicatie 'in onderzoek' is te zien als een metagegeven. Onderzoek houdt echter meer in. De gemeente die verantwoordelijk is voor een PL, waarbij de indicatie "in onderzoek" is geplaatst bij één of meer categorieën, houdt daarvan een onderzoeksdossier bij, ook voor onderzoeken als gevolg van binnengemeentelijke terugmeldingen, waarbij geen gebruik wordt gemaakt van de TMV. Veel gemeenten hebben op dit moment interne procedures, waarbij geen gebruik gemaakt wordt van de uniforme werkwijze via de TMV. Voor landelijke afnemers biedt de TMV de mogelijkheid om op de hoogte te blijven van de status van de behandeling van een terugmelding.

Bij de buitengemeentelijke verhuizing van een persoon, meldt de persoon zich aan de balie van een nieuwe gemeente en zal het beheer van de PL uiteindelijk overgenomen worden door de nieuwe woonplaats (gemeente) van de persoon. Het onderzoeksdossier én de PL wordt aan de nieuwe gemeente ter beschikking gesteld. De verantwoordelijkheid voor het onderzoek verhuist dus mee.

6.3.4. Semantisch model

De gebruiker van het gegeven moet de betekenis van het gegeven kennen of kunnen herkennen. Daarvoor worden semantische modellen opgesteld. Bij het GBA is het gegevenswoordenboek onderdeel van het LO en fungeert als een semantisch model. Op stelselniveau wordt ondermeer gewerkt met de stelselcatalogus.

Gegevens- en procesinhoudelijke communicatiestandaarden moeten een semantisch model bevatten of verwijzen naar een zodanig semantisch model (NORA 6.2.4.1).

Semantische modellen zijn technologie-neutraal (NORA 6.2.4.2). Waar haalbaar onderscheidt een semantisch model expliciet objecten en gebeurtenissen (NORA 6.2.4.4). Het daadwerkelijk toepassen van gebeurtenissen in het stelsel van basisregistratie en in de GBA vereist nog forse inspanningen. Uiteindelijk dient de situatie te ontstaan dat de definitie en taxonomie van gegevens die zijn opgenomen in nationale basisregistraties leidend zijn (NORA 6.2.4.5, 6.2.6.5). Dit heeft consequenties voor zowel RSGB, die gegevens uit de PL conform GBA moet opnemen. Daarnaast zal GBA definities van andere basisregistraties moeten overnemen, zoals adresgegevens uit de BAG.

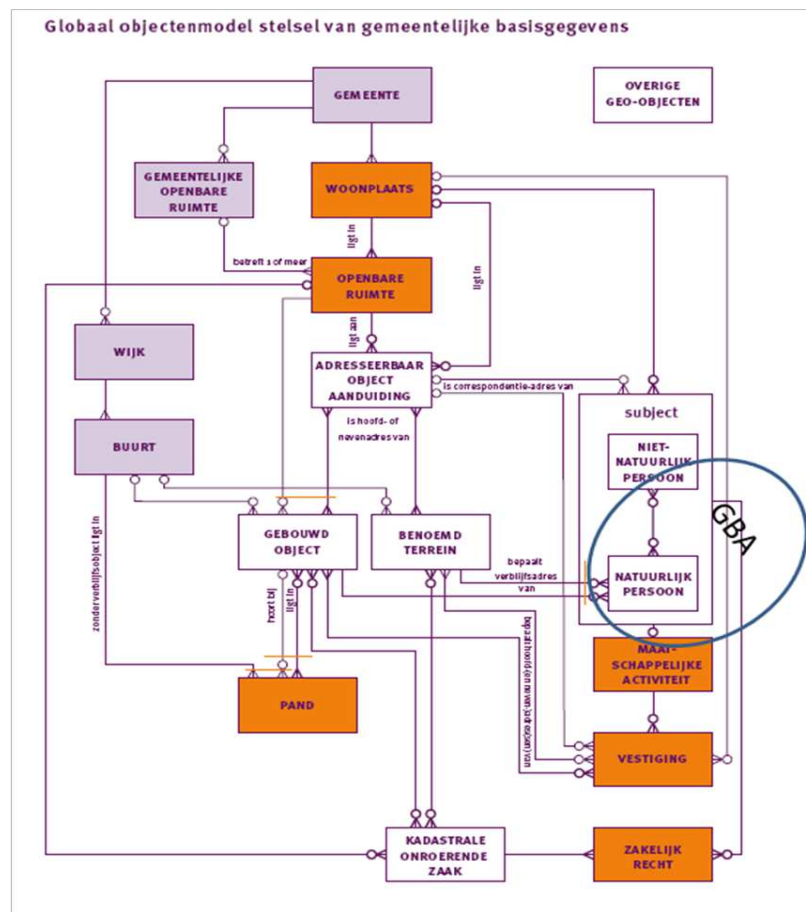
Voor het stelsel betekent dit dat de definitie van 'ingezetene' afkomstig is uit de GBA. Een naamswijziging van het overeenkomstige object 'persoon' uit het GBA is noodzakelijk, omdat dit object nu met afwijkende definities in de afzonderlijke basisregistraties voorkomt.

6.4 Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens

Het Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens (RSGB) is opgezet om gemeenten en hun leveranciers houvast te bieden bij het invoeren van 'eenmalige verstrekking, meervoudig gebruik'.

De gebruikers van deze gegevens kunnen ofwel de authentieke registratie raadplegen op het moment dat ze de gegevens nodig hebben, ofwel een schaduwadministratie bijhouden middels een abonnementensysteem. Het is de bedoeling dat de gemeenten hun gegevenshuishouding in de geest van het referentiemodel in de komende periode geleidelijk invoeren. Bij de totstandkoming van de RSGB is reeds gebruik gemaakt van een aantal modelwijzigingen die in eerder fasen van de modernisering zijn uitgewerkt.

Figuur 24: Objectmodel RSGB11

In het RSGB is het GBA-aandachtsgebied terug te vinden in het objecttype **NATUURLIJK PERSOON**.

6.5 A-nummer en BSN

Voor de meeste burgers is het BurgerServiceNummer, dat op 26 nov 2007 is ingevoerd, al opgenomen in de GBA. Bij de modernisering wordt het BSN een volwaardig alternatief voor het A-nummer. Het A-nummer wordt nog niet onmiddellijk afgeschaft.

GEG15	Het GBA-stelsel kan omgaan met het naast elkaar bestaan van A-nummers en BSN als sleutel voor reeds bestaande persoonslijsten. Nieuwe persoonslijsten krijgen enkel een BSN als sleutel.
-------	--

Het A-nummer kan in zijn huidige vorm nog mee tot uiterlijk 2012. Het uitfasen van het A-nummer voor nieuw aan te leggen persoonslijsten is noodzakelijk aangezien de voorraad A-nummers opdraakt. Als de RNI, zoals thans gepland, nog op basis van LO3.x gaat aansluiten, zijn er mogelijk meer dan een miljoen A-nummers nodig, waardoor de voorraad direct verdwenen is.

GEG21	Voor nieuwe persoonslijsten en voor persoonslijsten die al een BSN hebben, is BSN de primaire sleutel.
-------	--

6.6 Verwijsgegevens en relaties

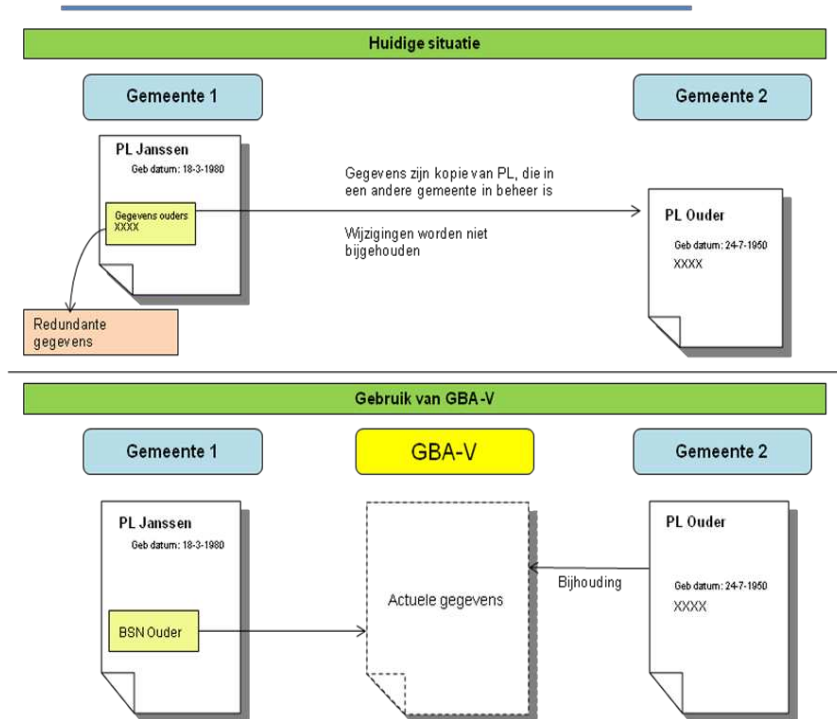
Verwijsgegevens zijn in de huidige (gemeentelijke) GBA opgenomen om te garanderen dat het altijd mogelijk is om de huidige gemeente van inschrijving te bepalen, als iemands geboorteplaats of een tussentijdse woonplaats bekend is. In GBA-V zijn verwijsgegevens niet meer nodig.

De manier waarop gerelateerden momenteel in de GBA zijn opgenomen, leidt tot redundantie en inconsistentie in gegevens. Op een PL wordt wordt een beperkte verzameling gegevens over de gerelateerde bewaard; deze gegevens worden echter niet geactualiseerd. Er zijn echter ook situaties waarin redundantie als noodzakelijk onderdeel van het gegevensmodel geldt, zie 6.8.

GEG13	Voor verwijzingen naar gerelateerden die in GBA of RNI zijn ingeschreven, gebruikt het GBA-gegevensmodel uitsluitend het A-nummer en BSN en legt het gegevens over de relatie vast. Het A-nummer wordt alleen gebruikt voor gerelateerden die geen BSN, maar wel een A-nummer hebben.
-------	---

GEG12	Voor verwijzingen naar gerelateerden die niet zelf in de GBA of RNI zijn ingeschreven, maakt het GBA-gegevensmodel het mogelijk gegevens over deze gerelateerden en de relatie aan de betreffende persoonslijst te koppelen.
-------	--

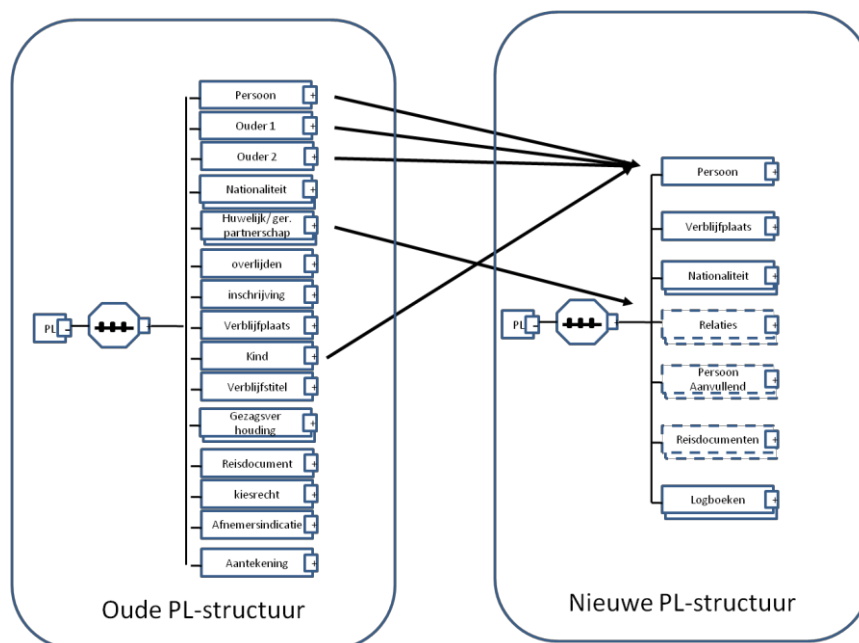
Redundante gegevensopslag

Figuur 25: Redundante gegevensopslag

De algemene richtlijn van eenmalige verstrekking (NORA 6.5.1.2) werkt op dit punt door in het nieuwe gegevensmodel. Immers, als een gerelateerde zelf is ingeschreven in de GBA dan is zijn/haar PL de authentieke bron van gegevens.

De PL ziet er qua structuur eenvoudiger uit, omdat er verschillende soorten relaties voorkomen en het aantal categorieën is teruggebracht door de verwijzing naar PL-en dmv A-nummers en het BSN.

Figuur 26: De oude en nieuwe PL-structuur

Relaties zijn generiek, ze bevatten als onderdeel van de relatiesgegevens een indicatie van het soort relatie. Dit houdt in dat het begrip RELATIE eenvoudig kan worden uitgebreid met nieuwe soorten relaties.

6.7 Historische gegevens

In de bijhouding van de PL treden verschillende knelpunten op die gerelateerd zijn aan de behandeling van historie. Deze paragraaf gaat in op deze knelpunten.

Historie van de PL en historie van de persoon

De huidige opzet van de GBA kent twee soorten historie op een persoonslijst: de historie van de persoon (eerdere adressen, ontbonden huwelijken, enzovoort) en de historie van de persoonslijst (gegevens die onjuist zijn bevonden en die met de markering onjuist in de historie zijn opgenomen, de administratieve historie van de bijhouding). In het nieuwe model worden deze twee gescheiden.

GEG10

Het GBA-gegevensmodel maakt onderscheid tussen de historie van een persoon en de historie van de administratie daarvan. Deze twee vormen van historie zijn van elkaar gescheiden.

Historie op categorie en groepen

In het huidige model zijn de gegevens ingedeeld in categorieën en daarbinnen in 28 groepen. Categorieën worden op twee manieren gebruikt: als basis voor herhaling en als basis voor aanleggen historie. Dat laatste houdt in dat als er één gegeven wijzigt in een categorie, in de huidige situatie de hele categorie historisch wordt en een nieuwe categorie wordt aangelegd.

Datum en tijd in historie

In het huidige model LO3.6 wordt bij een categorie alleen de ingangsdatum geldigheid opgenomen. De einddatum wordt impliciet vastgelegd: het is de ingangsdatum van de

volgende categorie. Dit leidt tot een aantal kunstmatige bijhoudingsvoorschriften die ook weer voor interpretatieproblemen kunnen zorgen.

Daarnaast is de granulariteit van historische wijzigingen te beperkt. Momenteel kan slechts één keer per etmaal een persoonslijst gewijzigd worden. Het nieuwe gegevensmodel moet het mogelijk maken de historie eenduidig en precies vast te leggen en te bepalen.

GEG18	Van gebeurtenissen en wijzigingen worden datum, tijd en degene die wijzigt geadministreerd, zodanig dat een eenduidige chronologische ordening te maken is van gebeurtenissen en wijzigingen.
-------	---

6.8 Redundantie en inconsistentie

Een goed onderhoudbaar gegevensmodel is ontdaan van redundante (verdubbelde, overbodige) gegevens. Een genormaliseerd gegevensmodel is eenvoudiger te voorzien van automatische controles en is gemakkelijker aan te passen dan een niet-genormaliseerd model.

Er is echter een onderscheid tussen verdubbeling die ontstaat door een incorrecte modellering en (ogenschijnlijke) verdubbeling die volgt uit datgene wat wordt gemodelleerd. Met andere woorden: er zijn gevallen binnen de GBA waarbij 'verdubbeling' of schijnbare inconsistentie van gegevens noodzakelijk is. De GBA is geen model van de werkelijkheid, maar van de administratieve werkelijkheid. De GBA administreert bijvoorbeeld niet het feit dat persoon A de vader van B is, maar de gegevens van A, zoals ze op de geboorteakte van B staan, worden op de PL van B vastgelegd. Normaal gesproken komen die gegevens overeen, maar in bepaalde gevallen zijn er verschillen:

- *Bewuste inconsistentie* – Er zijn situaties waarin inconsistenties zijn toegestaan. Zo kan een adoptief kind bijvoorbeeld de verwijzing naar de natuurlijke ouder verwijderen van de PL (waardoor een niet-symmetrische relatie ontstaat) of heeft een persoon die een geslachtswijziging heeft ondergaan het recht om alle verwijzingen naar of suggesties van het oorspronkelijke geslacht te laten verwijderen.
- *Administratieve fout* – Door een administratieve fout op de geboorteakte kan de administratie in GBA afwijken van de werkelijkheid. Het moet toch mogelijk zijn om die 'dubbele' gegevens vast te leggen.

Daar waar ogenschijnlijke verdubbeling of inconsistentie door de wet vereist is, is dat gewoon onderdeel van het GBA-gegevensmodel en is in dat geval ook geen sprake van 'redundantie'. Het is overigens wel zo dat het oorspronkelijke gegevensmodel gericht is op een puur decentraal systeem; de nieuwe situatie kan gelegenheid bieden de noodzaak voor toegestane inconsistenties te verkleinen. (Dit zal in het betreffende project nader uitgezocht worden.)

Gegevensmodellen op het laagste, fysieke niveau, zoals die in de GBA-componenten zijn gerealiseerd, moeten genormaliseerd zijn en ontdaan van redundantie.

TEC08	Alle GBA-componenten maken gebruik van genormaliseerde relationele (fysieke) gegevensmodellen.
-------	--

Bijlage A Overzicht eisen

Ten behoeve van het overzicht en het kunnen vastleggen van wijzigingsbeslissingen zijn in deze bijlage alle eisen nogmaals opgenomen. Ontbrekende nummers, zoals APP01, komen overeen met eisen die zijn geschrapt, omdat zij betrekking hebben op het management van het programma, op specifieke technologie of omdat zij dubbel voorkwamen. De ordening van eisen is alfabetisch op eisnummer. Het paginanummer verwijst naar de pagina waar de eis in deze definitiestudie is te vinden.

Eis	Formulering	Pag.
APP02	Aanvullende Modules hoeven niet uniform te zijn, maar maken allen gebruik van BZS-K-diensten via het daarvoor bestemde koppelvlak.	41
APP03	Aanvullende Modules moeten optimaal aansluiten bij de verdere gemeentelijke ICT.	41
APP05	Toegang tot GBA-gegevens ten behoeve van bijhouding is alleen toegestaan via BZS-K; toegang tot GBA-gegevens voor gemeentelijke raadpleging kan via BZS-K of GBA-V verlopen.	40
APP06	BZS-K ontvangt en verwerkt terugmeldingen van TMV.	32
APP07	BZS-K en Aanvullende Modules kunnen gebruikt en beheerd worden in samenwerkingsverbanden van gemeenten en shared-serviceorganisaties.	30
APP08	GBA-V draagt zorg voor protocollering volgens de wettelijke verplichtingen.	37
APP10	GBA-componenten (TEC06) voldoen aan de binnen de e-Overheid geldende standaarden en uitgangspunten.	48
APP11	Het ontwerp, de opzet en codering van GBA-V, BZS-K en Aanvullende Modules zijn modulair en gericht op een goede aanpasbaarheid en een zo voordelig mogelijk onderhoud.	48
APP12	BZS-K kan, als één component, zijn diensten aan één of meer gemeenten bieden.	30
APP13	GBA-V voert alle verstrekkingen uit aan afnemers die daarvoor door de minister zijn geautoriseerd.	27
APP14	Het GBA-stelsel levert diensten op basis van een service-georiënteerde architectuur.	30
BEH01	Als onderdeel van de ondersteuning van beheertaken voorziet het GBA-stelsel in rapportage aan de betreffende beheerder over communicatie tussen GBA-componenten (zoals frequentie, omvang, fouten) en operatie van GBA-componenten (zoals logberichten, fouten).	38
BEH02	Het Logisch Ontwerp is gedefinieerd op basis van standaarden voor specificatie, notatie en modellering.	53
BEH03	Ten behoeve van beheer en onderhoud zijn GBA-componenten voorzien van actuele, complete en consistente documentatie.	39
BEH05	De GBA-componenten (TEC06) bieden functionaliteit voor de ondersteuning van kwaliteitsborging van het GBA-stelsel.	39
BEH06	De correcte werking van GBA-componenten kan zoveel mogelijk worden gecontroleerd, geconfigureerd en beïnvloed met behulp van geautomatiseerde ondersteuning.	39
DST01	De GBA-componenten (TEC06) leveren gezamenlijk de volgende diensten: - Ondersteuning van bijhouding door gemeenten, - Verstrekking van GBA-, RNI- en protocolleringsgegevens, - Faciliteren van terugmeldingen, - Ondersteuning van dienstverlening aan afnemers, - Ondersteuning van beheertaken.	30
DST04	Resultaten van een selectie worden geleverd via een service, via een netwerkprotocol of via een alternatief medium.	36
DST05	De gegevens in GBA-V en BZS-K zijn consistent; het stelsel voorziet in functionaliteit om de consistentie te waarborgen.	40

Eis	Formulering	Pag.
DST09	Het GBA-stelsel kent de volgende vormen van gegevensverstrekking: – bevraging (“ad hoc”), – selectie, – automatische verstrekking aan afnemers ("spontane mutatie").	33
DST10	GBA-V bundelt resultaten van selecties over één of meer gemeenten tot één geheel.	36
DST11	Het GBA-stelsel biedt functionaliteit ter ondersteuning van plaatsafhankelijke dienstverlening door gemeenten.	43
GEG02	Bij raadpleging of verstrekking krijgen afnemers alle GBA-gegevens waar ze recht op hebben en niet alleen de gewijzigde gegevens.	36
GEG07	Persoonslijsten van RNI en GBA zijn qua structuur en inhoud uitwisselbaar, zodat bij omzetting van persoonslijsten de levensloop van de betrokkene zichtbaar blijft en geen andere relevante informatie verloren gaat.	38
GEG10	Het GBA-gegevensmodel maakt onderscheid tussen de historie van een persoon en de historie van de administratie daarvan. Deze twee vormen van historie zijn van elkaar gescheiden.	60
GEG12	Voor verwijzingen naar gerelateerden die niet zelf in de GBA of RNI zijn ingeschreven, maakt het GBA-gegevensmodel het mogelijk gegevens over deze gerelateerden en de relatie aan de betreffende persoonslijst te koppelen.	58
GEG13	Voor verwijzingen naar gerelateerden die in GBA of RNI zijn ingeschreven, gebruikt het GBA-gegevensmodel uitsluitend het A-nummer en BSN en legt het gegevens over de relatie vast. Het A-nummer wordt alleen gebruikt voor gerelateerden die geen BSN, maar wel een A-nummer hebben.	58
GEG15	Het GBA-stelsel kan omgaan met het naast elkaar bestaan van A-nummers en BSN als sleutel voor reeds bestaande persoonslijsten. Nieuwe persoonslijsten krijgen enkel een BSN als sleutel.	58
GEG17	Het GBA-gegevensmodel is een geoptimaliseerd relationeel model en beschrijft persoonsgegevens, gebeurtenissen, historische gegevens, administratieve gegevens en protocolleringsgegevens.	53
GEG18	Van gebeurtenissen en wijzigingen worden datum, tijd en degene die wijzigt geadministreerd, zodanig dat een eenduidige chronologische ordening te maken is van gebeurtenissen en wijzigingen.	61
GEG19	De syntax van voorwaarderegels voor het plaatsen van afnemersindicaties wordt vereenvoudigd en verrijkt en gebaseerd op standaard technieken, zodanig dat het opstellen en onderhouden van voorwaarderegels gemakkelijker wordt en de voorwaarderegels aansluiten bij de behoeften en gedragingen van afnemers.	35
GEG20	Het GBA-gegevensmodel bevat, in lijn met het stelselhandboek, tenminste de volgende metagegevens: – datum ingang en einde geldigheid (eventueel met tijdsaanduiding), – datum en tijdstip van registratie, – indicatie authenticiteit, – indicatie bijhouding opgeschort, – indicatie geheim, – indicatie in onderzoek.	55
GEG21	Voor nieuwe persoonslijsten en voor persoonslijsten die al een BSN hebben, is BSN de primaire sleutel.	58
ORG01	De opzet van het GBA-stelsel moet recht doen aan het onderscheid tussen de verantwoordelijkheden van gemeenten (bijhouding, verstrekking) en van de minister van BZK (verstrekking, beheer van het stelsel).	25
ORG02	Het Logisch Ontwerp heeft een wettelijke status en is publiek beschikbaar.	27
ORG03	Gegevens die vanuit het GBA-stelsel worden verstrekt aan afnemers zijn altijd gebaseerd op de meest recente GBA-gegevens zoals die door - en onder verantwoordelijkheid van - gemeenten zijn vastgelegd.	27

Eis	Formulering	Pag.
ORG05	Het GBA-stelsel voldoet - als integraal onderdeel van het stelsel van basisregistraties - aan de binnen het stelsel van basisregistraties geldende standaarden.	28
ORG06	Het agentschap BPR is namens de minister van BZK verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van GBA-V (inclusief de koppelvlakken van GBA-V) en de TMV.	28
ORG07	BZS-K biedt gebruikers binnen de gemeente de mogelijkheid gegevens uit GBA-V te raadplegen. Het is daarbij voor gebruikers transparant waar de gegevens vandaan komen.	29
ORG08	Gemeenten kunnen als afnemer aansluiten op GBA-V.	29
ORG09	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de actuele stand van gegevens waarvan zij bronhouder zijn; andere gegevens halen zij op uit GBA-V.	26
ORG10	NORA-principes worden toegepast zodanig dat het GBA-stelsel voor gemeenten en afnemers zo goed mogelijk aansluit op andere ontwikkelingen en standaarden in de e-overheid.	29
ORG15	Afnemers kunnen op basis van een formeel besluit hun autorisaties laten regelen; dit wordt door correcte procedures ondersteund.	36
ORG16	De gemeenten zijn bronhouder en verantwoordelijk voor de bijhouding van GBA-gegevens.	26
ORG17	Het agentschap BPR is namens de minister van BZK verantwoordelijk voor de GBA-dienstverlening aan afnemers die door de minister zijn geautoriseerd verstrekkingen te ontvangen.	28
ORG18	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanschaf en het beheer van Aanvullende Modules.	28
ORG19	Er is een proces voor de bewaking van de integriteit en kwaliteit van het GBA-stelsel.	28
ORG20	Het GBA-stelsel kent een duidelijke en formele wijzigingsprocedure, die erop gericht is de kosten van wijzigingen zoveel mogelijk te beperken zonder concessies aan de kwaliteit van het GBA-stelsel te doen.	25
ORG21	Waar relevant sluiten de GBA-componenten (TEC06) aan op de gemeentelijke referentiearchitectuur, zoals vastgelegd in GemMA.	48
ORG22	Het agentschap BPR is namens de minister van BZK verantwoordelijk voor het functioneel beheer en onderhoud van BZS-K.	28
ORG23	Het Logisch Ontwerp (LO) beschrijft het GBA-gegevensmodel, bijhoudingsprocedures, privacy-procedures, kwaliteitsprocedures en verstrekkingen aan afnemers. Het LO vormt daarmee de basis voor het GBA-stelsel.	27
ORG24	Het GBA-stelsel bestaat uit <ul style="list-style-type: none"> - bronhouders - agentschap BPR - GBA-componenten (TEC06) - Logisch Ontwerp (ORG23) - wet- en regelgeving - persoonskaartregisters 	25
PRC01	BZS-K geeft wijziging van gegevens en verwerkte gebeurtenissen direct door aan GBA-V.	35
PRC03	Autorisaties bepalen wat (welke gegevens, welke doelgroep/criteria, welk verzorgingsgebied) en hoe (bevraging, selectie, spontane verstrekking) afnemers ontvangen.	37
PRC07	De communicatie tussen GBA-componenten is betrouwbaar (routing, aflevering, persistentie, transactioneel).	31
PRC10	De GBA-componenten voldoen aan de afspraken binnen het stelsel van basisregistraties met betrekking tot terugmeldingen en sluiten aan op voorzieningen voor terugmeldingen die beschikbaar zijn binnen dit stelsel van basisregistraties.	44
PRC11	Voor adresgegevens wordt een koppeling gelegd met de BAG als basisregistratie.	38
PRC19	GBA-V verstrekt ontvangen wijzigingen en gebeurtenissen direct aan daartoe geautoriseerde afnemers.	35

Eis	Formulering	Pag.
PRC20	BZS-K draagt bij aan het terugdringen van fouten in de bijhouding door middel van ingebouwde consistentie- en plausibiliteitscontroles.	40
PRC21	GBA-V draagt bij aan de verbetering van de kwaliteit van GBA-gegevens door middel van ingebouwde consistentie- en plausibiliteitscontroles.	40
SEC02	Het GBA-stelsel waarborgt dat gemeenten en afnemers slechts die gegevens waartoe zij geautoriseerd zijn, kunnen actualiseren, raadplegen of als verstrekking kunnen ontvangen.	33
TEC06	Het GBA-stelsel kent vier soorten technische componenten: - GBA-V (GBA-Verstrekingen), vanwaaruit alle systematische verstrekkingen plaatsvinden, - BZS-K (BurgerZakenSysteem-Kern), voor de bijhouding van GBA-gegevens door gemeenten, - Aanvullende Modules, die zorgen voor de gebruikersinterface van BZS-K en ondersteuning van de gemeentelijke burgerzakenprocessen, - TMV (TerugMeldVoorziening), voor het verwerken en doorsturen van terugmeldingen en statusinformatie daarover.	25
TEC07	Het gebruik en de inzet van softwarebouwstenen voor GBA-V en BZS-K sluit aan op de geldende norm binnen de e-Overheid met betrekking tot open source, open standaarden, eigenaarschap en intellectueel eigendom.	48
TEC08	Alle GBA-componenten maken gebruik van genormaliseerde relationele (fysieke) gegevensmodellen.	61
TRA01	De overgang van het bestaande GBA-stelsel naar het gemoderniseerde GBA-stelsel vindt geleidelijk plaats; gedurende die periode ondervinden gemeenten, afnemers en hun cliënten zo min mogelijk hinder van de transitie.	33
TRA02	Gedurende migratie van voorzieningen die gebaseerd zijn op het oude Logisch Ontwerp naar het nieuwe, vindt een correcte vertaling plaats van berichten tussen gemeenten en afnemers en tussen gemeenten onderling ongeacht de fase van migratie waarin zij zich bevinden.	33
TRA03	Voor de inproductienamen van GBA-componenten en migratiefasen hebben belanghebbenden plannen opgesteld en afspraken gemaakt, die recht doen aan de integriteit van het GBA-stelsel en het feit dat dienstverlening niet mag stilvallen.	33
UIT01	De bestands- en berichtformaten binnen het GBA-stelsel zijn gebaseerd op binnen de e-Overheid gangbare open standaarden.	36
UIT02	Alle koppelvlakken van GBA-V en BZS-K zijn volledig open en daarmee voor iedereen beschikbaar.	48
UIT03	Het GBA-stelsel sluit aan op de OSB-voorzieningen en -specificaties.	30
UIT04	Aanvullende Modules en BZS-K maken gebruik van de meest recente StUF- en StUF-bg-standaard voor de overdracht van gegevens.	49

Bijlage B Referenties

- [1] Nationaal uitvoeringsprogramma dienstverlening en E-overheid, versie 1.2, 25-9-2008
- [2] NORA 2.0, Nederlandse Overheids Referentie Architectuur, 25-4-2007
- [3] Scopewijzingen mGBA/Snellen en financiën, memo, 10-7-2007
- [4] Puzzelen met prioriteit, oktober 2005
- [5] IT Architecture in Large Scale Programs, Critical Succes Factors, Jiri Ludvik, Capgemini, 2008
- [6] Kamerstukken 27589 nr 14,
- [7] Toets afspraken BZS-K, onderzoek KPMG, juni 2008
- [8] Logisch Ontwerp, versie 3.6, 26-11-2007
- [9] Definitiestudie startpakket GBA, versie 1.3, juni 2005
- [10] Businesscase Modernisering GBA, versie 2.4, november 2008
- [11] Fasering GBA Verstrekkingen, versie 1.5, 23-10-2006
- [12] Startarchitectuur TMF, versie 1.0, 29-1-2008
- [13] OverheidsServiceBus 1.0 architectuur, versie 0.9, 8-8-2007
- [14] NORA toegelicht, versie 1.0, september 2007
- [15] Dat moet eenvoudiger kunnen!, het gegevensmodel van de moderne GBA, mei 2006
- [16] Concordantie LO 4.0 LO3.2, 25-10-2005
- [17] Het gegevensmodel GBA LO4.0, stand 16 juli 2007
- [18] Omgaan met conversie, memo, 30-1-2007
- [19] Eindrapportage werkgroep selecties, 17-1-2008
- [20] Eindrapportage werkgroep afnemers, 25-1-2008
- [21] Eindrapportage werkgroep spontane verstrekkingen, 30-1-2008
- [22] Eindrapportage werkgroep omvang berichtenverkeer, 31-1-2008
- [23] Rapport Eindevaluatie pilot Terugmeldvoorziening, 15-4-2008
- [24] Modernisering logisch ontwerp, memo, 22-4-2008
- [25] Factsheet Standaard UitwisselingsFormaat (StUF)
- [26] Factsheet Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens (RSGB)
- [27] Standaard Uitwisseling Formaat voor applicaties, StUF 03.00: Kandidaat Aanbeveling, 20-6-2007
- [28] Referentiemodel Stelsel van Gemeentelijke Basisgegevens, versie 1.0, juni 2007
- [29] Draaiboek complete burgerzakensysteem (VKA), versie 1.9, 10-4-2007

- [30] Rapportage 1^e helft 2007 Startpakket mGBA, memo, 14-9-2007
- [31] GBA-V Release 5 Vision, versie 1.0, 18-4-2008
- [32] Handreiking GBA Binnengemeentelijke afname Basisregistraties adressen en Gebouwen, versie 0.99

Oorspronkelijke referenties, definitiestudie versie 1.3:

- [33] Projectplan Startpakket, versie 1.7, 12 oktober 2004
- [34] PID SpG, versie 1.1, 18 februari 2005
- [35] Tussenrapportage consequenties Startpakket, 22 juli 2003.
- [36] Beveiligingsplan Startpakket. Concept, 20 januari 2005.
- [37] Enterprise SOA: Services-Oriented Architecture Best Practices (The COAD Series) by Dirks Krafzig, Karl Banke, Dirk Slama, Prentice Hall PTR (November 9, 2004), ISBN 0131465759.
- [38] Model Driven Architecture: Applying MDA to Enterprise Computing by David S. Frankel, Wiley (January 10, 2003), ISBN 0471319201
- [39] Voorstellen gegevensset, Notitie 1: Historie, groepen Procedure en Onjuist, Bestandsschoning. BPR notitie, Versie 18-12-2002.
- [40] Voorstellen gegevensset, notitie 2: Ingangsdatum geldigheid. BPR notitie, Versie 18-12-2002.
- [41] Voorstellen gegevensset, notitie 3: Standaardwaarde. BPR notitie, Versie 30-01-2003
- [42] Voorstellen gegevensset, notitie 4: Brondocumenten en Brondocumentenstelsel. BPR notitie, Versie 08-04-2003.
- [43] Voorstellen gegevensset, notitie 5: Diverse onderwerpen. BPR notitie, 02-07-2003.
- [44] Voorstellen gegevensset, notitie 6: Leeswijzer en samenvatting. BPR notitie, 21-08-2003
- [45] Component Based Software Engineering: Putting the Pieces Together. George T. Heineman, William T. Councill, Addison-Wesley Professional; 1st edition (June 8, 2001), ISBN: 0201704854
- [46] The Workflow Handbook 2004, Published in association with the Workflow Management Coalition (WfMC) Edited by Layna Fischer, Future Strategies Inc., Lighthouse Point, FL, USA, ISBN: 0-9703509-6-1
- [47] Actieprogramma Elektronische Overheid, Brief van de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, Tweede Kamer, vergaderjaar 2003-2004, 26387, nr. 20.
- [48] Verwerking commentaar definitiestudie serie 2 V0.4, 4 mei 2005
- [49] ARCHITECTUUR GBA, versie 1.4. Expertisegroep Architectuurstudie Modernisering GBA, 25 september 2002.
- [50] Eindrapportage Werkgroep Startpakket Gemeenten (WSG). Versie 1.0, 6 november 2003.

- [51] Eindrapport “GBA in de toekomst”. Commissie-Snellen, maart 2001
- [52] Rapportage Kwartiermaker Startpakket GBA, versie 2.0, 18 november 2004.
- [53] Modernisering van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens. Brief van de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Kenmerk BPR2004/U67245, 8 juni 2004.
- [54] Plan van aanpak startpakket: een schets van de vervolgaanpak in de uitvoering. Expertteam Startpakket, versie 0.7, 1 april 2004

Bijlage C Terminologie en woordenlijst

C.1 Aangepaste termen t.o.v. oorspronkelijke definitiestudie (versie 1.3)

Oude term	Nieuwe term	Omschrijving
Basis-administraties	Basisregistraties	Basisregistraties bevatten de vitale gegevens van de overheid, zoals de gegevens van burgers, bedrijven en instellingen. Het zijn systemen waarin zogeheten authentieke gegevens van hoge kwaliteit worden vastgelegd. Door die hoge kwaliteit kan de gehele overheid deze gegevens zonder verder onderzoek in haar werk gebruiken op basis van eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik.
Basisregistratie Adressen en Basis Gebouwen Registratie	BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen wordt nu als 1 naam voor zowel Adressen als Gebouwen registratie gebruikt. Het GBA gaat gebruik maken van de BAG voor adresgegevens via een binnengemeentelijke koppeling.
Berichtendienst	Mailbox Server	Berichtendienst is een te algemene term. Wanneer het huidige berichtenverkeer over het GBA-netwerk bedoeld wordt, is "Mailbox Server" gebruikt.
Dienstenbus	Servicebus	Architectuuronderdelen worden in het leveren van diensten aan andere architectuuronderdelen ondersteund door een servicebus. Dergelijke bussen kunnen allerlei neutrale intermediaire communicatiefuncties vervullen. Servicebussen moeten minimaal berichtenverkeer kunnen afhandelen, maar kunnen ook rijkere functies bieden zoals een serviceregister, het monitoren en bewaken van de serviceverlening, het bundelen van services en een reeks aan andere functies
LO4	LO-procedure	Met de LO-procedure wordt het geheel aan procedures op grond van de vigerende wet- en regelgeving bedoeld zoals die in een bijbehorend Logisch Ontwerp document worden gepubliceerd en die de minimeisen inhouden waaraan GBA-applicaties moeten voldoen.
LO4	LO4-gegevensmodel-wijziging	Om het onderscheid met de LO-procedure duidelijker te maken wordt indien specifiek de voor LO 4.0 geplande wijzigingen aan het gegevensmodel bedoeld worden gesproken van "LO4 gegevensmodelwijziging".
Startpakket Actualisering (SpA)	Burgerzakensysteem-Kern (BZS-K) of Burgerzakensysteem	BZS-K: BurgerZaken Systeem Kern. Het omvat de functies die gebruikers nodig hebben om de GBA bij te houden en beperkt zich tot de in de wet daartoe vastgelegde processen. Burgerzakensysteem: Een Burgerzakensysteem omvat zowel de huidige situatie, waarbij burgerzakensystemen geleverd worden als pakket door marktpartijen, als de ontwikkelingen van Modernisering GBA, waarin het burgerzakensysteem wordt ingevuld op basis van een BZS-K en Aanvullende Modules. Burgerzakensysteem wordt dus als algemene term gebruikt. Waar nodig wordt in de tekst gesproken over "huidige Burgerzakensystemen" als de huidige situatie met het vijftal decentrale systemen van marktpartijen bedoeld wordt.
Startpakket Gegevens-verstrekking (SpG)	GBA-Verstrekingen (GBA-V)	GBA Verstrekingen is een landelijke voorziening binnen het vernieuwde GBA-stelsel die diensten levert aan afnemers en die de gemeenten onderling verbindt ten behoeve van intergemeentelijke processen.

C.2 Woordenlijst

Term	Toelichting
Afnemer	<p>Organisatie die (authentieke) GBA-gegevens nodig heeft voor de uitvoering van haar taken en daar krachtens de wet, en bijbehorende autorisaties, recht op heeft.</p> <p>Ook binnen gemeenten bestaan organisatieonderdelen die GBA-gegevens nodig hebben. Deze organisatieonderdelen raadplegen GBA-gegevens zonder autorisatie van de minister. Daar waar eisen of toelichting betrekking hebben op deze categorie van afnemers spreekt de definitiestudie van 'binnengemeentelijke afnemers'.</p>
Aanvullende Modules	Modules van een burgerzakensysteem die gebruikersinterface en functionaliteit leveren voor gemeentelijke werkprocessen. De Aanvullende Modules maken gebruik van de services van BZS-K voor de bijhouding en raadpleging van GBA-gegevens.
Afnemersindicatie	Een indicatie dat een bepaalde afnemer geïnteresseerd is in de afname van persoonsgegevens. Er zijn twee soorten indicaties: 1) afnemersindicatie persoonslijst, 2) afnemersindicatie adreslijst.
Alternatief medium	Een alternatief voor de uitwisseling van berichten via het GBA-netwerk; in principe een bestand volgens een gedefinieerd formaat op een diskette, CD, email e.d. Alternatieve media worden vooral gebruikt in die gevallen waar er sprake is van bulktransporten tussen twee GBA-participanten.
Bronhouder	De organisatie die (wettelijk) verantwoordelijk is voor het bijhouden van de (authentieke) gegevens in een basisregistratie. Voor de GBA is dit de gemeente.
Dienst	<p>Een dienst is het resultaat of effect van een afgeronde inspanning die de overheid op basis van wettelijke taken levert en waarmee in een behoefte van een burger of bedrijf wordt voorzien (NORA).</p> <p>Nota bene: service en interface worden als term gebruikt voor technische middelen waarmee diensten geleverd worden in een service geïntegreerde architectuur. Het begrip Dienst is gepaard aan Koppelvlak. Het begrip service aan servicebus en interface.</p>
E-overheid	Elektronische overheid. Het geheel van toepassingen voor betere dienstverlening aan burgers en bedrijven met ICT-oplossingen.
GBA-netwerk	Het bestaande gesloten systeem van mailboxen en bijbehorende voorzieningen voor het berichtenverkeer binnen het GBA-stelsel. Dit is momenteel in beheer bij GXS. Het logisch ontwerp [8] maakt onderscheid tussen het GBA-netwerk en het transportnetwerk. Het GBA-netwerk is geen netwerk in de eigenlijke zin, maar een dienst, die fungeert als opslag- en doorgeefpunt voor GBA-berichten; voor het transport van de berichten tussen de GBA-systemen en de systemen waarop deze dienst wordt uitgevoerd, wordt gebruik gemaakt van een transportnetwerk; Gemmet is het transportnetwerk waar de functionaliteit van het GBA-netwerk gebruik van maakt.
Gegevenswoordenboek	<p>Deze termen zijn conform LO 3.6 gebruikt</p> <p>Gegevenswoordenboek: Het gegevenswoordenboek beschrijft de belangrijkste karakteristieken van de GBA-gegevens, de structuur van de verwijzingsgegevens en de structuur van de landelijke tabellen.</p>
Gekende niet ingeschreven personen	Personen die gekend worden omdat ze gerelateerd zijn aan een in het GBA ingeschreven persoon. Een deel van deze personen zal in de RNI worden geregistreerd. Zie RPL.
Interface	Een beschreven koppeling tussen verschillende computersystemen of tussen mens en machine (gebruikersinterface). Wordt ook gebruikt om de specificatie

Term	Toelichting
	van een dergelijke koppeling aan te duiden.
Kernregistratie gemeente	Het betreft hier de set van statische basisgegevens, op grond waarvan en met behulp waarvan de operationele processen binnen de gemeente worden uitgevoerd. De Kernregistratie is daarbij zo gedefinieerd, dat deze de aanvullende informatie omvat, die gemeentebreed van belang zijn, maar (nog) niet zijn opgenomen in de Basisregistratie. Daarnaast omvat de Kernregistratie ook die gegevens, waarover verschillende partijen een andere opvatting hebben van de meest recente versie ervan. Deze gegevens zijn op dat moment in onderzoek, maar de meest actuele gegevens worden in de Kernregistratie bewaard t.b.v. operationeel gebruik door gemeentelijke afdelingen.
Koppelvlak	Een koppelvlak is een set van afspraken tussen organisaties of tussen systeemcomponenten omschreven op semantisch niveau.
Modules	Onderdeel van een applicatie of systeem dat een afgebakende dienst levert of functie heeft. Modules overlappen onderling niet in functionaliteit.
LO3-services	Services die de berichten verwerken voor spontane mutaties en selecties en ontvangen van berichten van afnemers inzake selecties, muteren afnemersindicaties et cetera.
Online	Een dienst is online indien deze op basis van internetstandaarden wordt geleverd. De diensten via de Mailbox Server zijn niet online, die van de huidige GBA-V wel.
Overheidsservicebus	Voorzieningen voor overheidsberichtenverkeer met standaarden voor juist en betrouwbaar verzenden van berichten.
Pakket	Burgerzaken pakketten zoals deze door marktpartijen worden geleverd en momenteel bij gemeenten voor de GBA taak in gebruik zijn. Er zijn momenteel vijf pakketten: Procura, Centric, Getronics in twee varianten: HP-UX, en AS/400 en het maatwerksysteem van de gemeente Amsterdam dat vervangen gaat worden door het pakket van Centric.
Persoonslijst (PL)	De aanduiding voor de verzameling van vastgelegde, actuele en historische gegevens met betrekking tot één specifiek natuurlijke persoon in de GBA.
Plaatsonafhankelijke dienstverlening	<p>Het is de bedoeling dat gemeenten, met name voor een aantal basisdiensten, dezelfde diensten kunnen verlenen aan burgers die in andere gemeenten wonen als aan de eigen burgers: plaatsonafhankelijke dienstverlening. Hieronder valt tevens het bijwerken van de GBA van gemeente X door gemeente Y als er een aangifte in gemeente Y wordt gedaan.</p> <p>Net zoals de burger op internet gewend is geraakt aan plaatsonafhankelijke dienstverlening verwacht de burger dat aan het loket van de gemeente. Het kan ook betekenen dat de dienstverlening in een logische samenwerking met andere organisaties plaatsvindt zoals het geboorteloket in ziekenhuizen of verhuisberichten via de woningbouwvereniging. Plaatsonafhankelijke dienstverlening levert bovendien een duidelijke bijdrage aan de administratieve lastenverlichting van burgers.</p>
Publiceren service	Het publiceren van een service betekent dat de interface openbaar gemaakt wordt conform een bepaalde standaard. Dit is een gebruikelijke functie in servicebussen.
Real-time	Onder real-time, in deze definitiestudie, wordt verstaan dat verwerking van berichten in het gehele GBA-stelsel snel genoeg gaat om het uitvoeren van baliehandelingen en primaire processen zonder wachttijd te laten verlopen.
Service	Een service is het resultaat van een afgeronde inspanning die een organisatie, medewerker of applicatie op basis van wettelijke taken of onderling gemaakte afspraken levert en waarmee in een behoefte van één of meer andere organisaties, medewerkers of applicaties wordt voorzien (NORA). De NORA definieert een strikt onderscheid tussen Dienst en Service waarbij Dienst

Term	Toelichting
	gereserveerd is voor het leveren aan burgers en bedrijven en service voor het leveren binnen de overheid, meestal als onderdeel van het leveren van een Dienst. In de context van het GBA-stelsel leidt dit tot een kunstmatig onderscheid, bijvoorbeeld gemeenten hebben er in sommige situaties een interne rol (services) en in andere een meer externe (diensten).
Systematische verstrekkingen	<p>Verstrekkingen aan afnemers die plaatsvinden onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK (zie ook definities nieuwe wetsvoorstel BRP) .</p> <p>Het huidige GBA-stelsel biedt drie wijzen van systematische gegevens-verstrekkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spontane mutaties: spontane verstrekking van gegevens bij wijziging van die gegevens waarvoor een afnemer of bijzondere derde is geautoriseerd • selecties: periodieke of eenmalige vertrekking van die gegevens waarvoor de afnemer is geautoriseerd • ad hoc-verstrekking: verstrekking op verzoek van de afnemer van die gegevens waarvoor de afnemer is geautoriseerd.
Terugmeldfaciliteit	Een technische voorziening gerealiseerd door het ICTU programma ODP, onderdeel Generieke Ontsluiting Basisvoorzieningen als onderdeel van het Stelsel van basisregistraties om terugmelding te verzenden aan de juiste registratiehouder. Doelstelling van de TMF is één standaardproces voor terugmelden aan alle basisregistraties mogelijk te maken. De TMF is nog niet in productie.
Terugmelding	Een melding van een afnemer aan een basisregistratie dat uit het proces of bewijsstukken van de afnemer gerede twijfel blijkt over een bepaald authentieke gegevens. Alleen voor die authentieke gegevens waarvoor de afnemer een terugmelding heeft gedaan, mag de afnemer de eigen gegevens gebruiken.
Terugmeldvoorziening	Een technische voorziening voor alle afnemers om terugmeldingen te doen aan het GBA-Stelsel. De TMV is in productie en wordt gebruikt door alle externe afnemers die voldoen aan de eisen om het GBA als basisregistratie te gebruiken.
Transactie	<p>Een transactie is een aaneenschakeling van stappen die als een geheel worden doorgevoerd zodanig dat indien de transactie halverwege wordt afgebroken alle betrokken onderdelen van het GBA-stelsel terugkeren in de toestand die ze voor het begin van de transactie hadden. Belangrijk is dat een transactie uit een workflow van meerdere berichten kan bestaan. Ieder van die berichten wordt afzonderlijk bevestigd door de ontvanger en de transactie als geheel wordt geregistreerd door de procesregie component (workflow engine). Complexe transacties vereisen het zwaardere OSB protocol ebMS.</p> <p>De NORA omschrijft een <i>bedrijfstransactie</i> als volgt: "Een bedrijfstransactie is een niet-deelbare (atomaire) communicatieactie tussen twee applicaties (van twee ketenpartners) bij de uitwisseling van berichten, in beginsel bestaand uit één 'verzoek' en één optionele 'respons'."</p>
Transparante toegang	Transparante toegang wil zeggen dat gebruikers het verschil tussen het opvragen van gegevens uit een BZS-K of direct uit GBA-V niet merken en geen extra handelingen hoeven te verrichten om gegevens uit GBA-V op te halen.
Webdiensten	Diensten die via internet geleverd worden. Is synoniem met online diensten.
Wet basisregistratie Personen	Wetsvoorstel dat beoogt de huidige GBA-wet te vereenvoudigen, definitieve regelingen inzake basisregistraties en landelijke voorzieningen van het GBA-stelsel te formuleren en de wettelijke basis voor de RNI te bieden en dat in de loop van 2009 aan de Kamer moet worden aangeboden.